

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 50 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

50 τεύχη Πολυδεύκης

**Ανακαίνιση του κτηρίου
Σπυρόπουλου**

Σελ. 3

Τα πέτρινα γεφύρια μας

Σελ. 4-5

Το ελαιόλαδο έχει μέλλον;

Σελ. 12-13

Το κάλλος του Φθινοπώρου

Φωτο Ηλίας Γρηγοράκης

**Καλά Χριστούγεννα
και το 2021 με υγεία**

Η πανδημία συνεχίζει την επέλασή της, η καραντίνα παραμένει και οι ελπίδες που αποτίθενται σε θεραπεία και στα εμβόλια φαίνεται ότι αργούν να εκπληρωθούν. Τουλάχιστον στο επίπεδο που θα επιτευχθεί ανοσία στον πληθυσμό. Τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς θα τις περάσουμε μακριά από τους δικούς μας και τους φίλους μας, περιορισμένοι, χωρίς παρέες και συνάξεις. Και οι επόμενοι μήνες φαίνονται αβέβαιοι. Όμως, ας είμαστε συνετοί και ας παραμένουμε ασφαλείς προστατεύοντας τους εαυτούς μας και τους γύρω μας, κρατώντας την αισιοδοξία μας. Παρόλη τη δυσκολία και την κατάρθεια, στον Πολυδεύκη δεν μπορούμε να μη γιορτάσουμε. Αυτό το τεύχος είναι

το πεντηκοστό και είναι εορταστικό, το γλέντι βέβαια αναβάλλεται για καλύτερες μέρες! Πενήντα τεύχη Πολυδεύκης είναι πραγματικότητα, με κόπο, με συνέπεια, με μεράκι όλων όσων συμβάλλουν να δημιουργηθεί κάθε τεύχος. Και πάντα δίνοντας βήμα σε όλες τις φωνές που ήθελαν να εκφραστούν, χωρίς παρεμβάσεις και λογοκρισία αλλά με την πίστη: ό,τι δεν προσβάλλει πρέπει να ακούγεται, γιατί μπορεί να συνεισφέρει σε μια δυναμική προόδου. Εξάλλου, από όλους μπορείς να μάθεις. Γι' αυτό και ο Πολυδεύκης είναι ανοιχτός σε όλους που θα ήθελαν να συνεισφέρουν με άρθρα, μελέτες, γνώμες κ.λπ. Ο δρόμος δεν ήταν ανέφελος ούτε χωρίς εμπόδια, αλλά μπορούμε να πούμε ότι η καρδιά

μας ήταν καθαρή, όπως και οι προθέσεις μας. Επίσης και οι οικονομικές δυσκολίες έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Ευχόμαστε να πολλαπλασιάσουμε τα τεύχη μας με τη βοήθεια όλων σας.

Το θέμα σ' αυτόν τον Πολυδεύκη αφιερώνεται στην είδηση ότι η ανακαίνιση του Σπυροπούλειου, μετά από αγώνα και προσπάθειες πολλών ετών, εντάχθηκε σε πρόγραμμα και θα χρηματοδοτηθεί. Αυτό φέρνει μεγάλη χαρά και ικανοποίηση. Αναμένουμε τις άμεσες περαιτέρω ενέργειες της Δημοτικής αρχής. Στις σελίδες 4 και 5 η Βαρβάρα Κεμερίδου κάνει αφιέρωμα στα πέτρινα γεφύρια της ευρύτερης περιοχής μας. Η ελαιοκομική περίοδος φέτος είναι φτωχή και η τιμή του εξαιρετικού παρθένου

ελαιολάδου δεν αναμένεται να είναι καλή για μια ακόμη χρονιά. Τα τελευταία καινούρια νέα σχετικά με το μέλλον στον τομέα του ελαιολάδου και της ελιάς δεν λείπουν ούτε από αυτό το τεύχος. Η Κάρεν Καλίσα Χιώτη μάς γράφει για τις διαδικασίες υποδοχής των προσφύγων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μην ξεχνάμε ότι κι εμείς είμαστε λαός μεταναστών. Συνεχίζουμε με τους Κακαφλικαίους. Επίσης πολλά άλλα άρθρα και ειδήσεις θα σας κρατήσουν το ενδιαφέρον.

Ευχαριστούμε για τη στήριξή σας. Όλο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας σάς ευχόμαστε καλά Χριστούγεννα και ο καινούργιος χρόνος να είναι πραγματικά καινούργιος, να φέρει υγεία, αγάπη και ευμάρεια.

Καστανιώτικα

Αγαπητοί πατριώτες, το τεύχος του «Πολυδεύκη» που κρατάτε σήμερα στα χέρια σας είναι το πεντηκοστό φύλλο. Πέρασαν δώδεκα χρόνια και ο Καστανιώτης μέσα σε αυτά προσπάθησε με τα Καστανιώτικα να αναπολήσει μαζί σας τα περασμένα, να δει με κριτική ματιά το σήμερα, αλλά έτοιμος να επικροτήσει νέες ιδέες και δράσεις για το καλό του χωριού μας. Πιστεύω ότι το Δ.Σ του Συλλόγου και η Πρόεδρός του θα είχαν στο μυαλό τους για κάποια εκδήλωση για τα πενήντα τεύχη του περιοδικού αλλά ο COVID-19 έφερε τα πάνω κάτω, Καλό κουράγιο σε όλους της συντακτικής επιτροπής και να τα εκατοστήσουμε με τα τεύχη.

Από αυτή τη στήλη είχαμε αναφερθεί, πολλές φορές, στο εμβληματικό ακίνητο του αιμνήστου Δ. Σπυροπούλου. Με μεγάλη χαρά είδαμε ότι εντάχθηκε σε πρόγραμμα χρηματοδότησης για την αξιοποίησή του. Μπράβο στο Δήμαρχο, μπράβο και στον τώως Δήμαρχο τον Βαγγέλη Βαλιώτη, που είχε εντάξει το έργο στο πρόγραμμα και ένα μεγάλο μπράβο και στον δημοτικό σύμβουλο της περιοχής μας τον Γ. Κουρεμπή που έδωσε μεγάλο αγώνα για την ένταξη του έργου στο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤ. ΤΡΙΤΗΣΗΣ» αλλά και στο Τοπικό Συμβούλιο για τη συνδρομή του. Πάντα τέτοια.

Πιστεύω στα τοπικά γραφεία της Κοινότητας να έχουν αναρτήσει φωτογραφία του αιμνήστου Σπυροπούλου, πάντως στα γραφεία του «Πολυδεύκη» στο χωριό δεσπόζει η φωτογραφία του σαν ελάχιστος φόρος τιμής. Όσο για τον τάφο του νομίζω ότι πρέπει να έχει ενυπρεπιστεί. Η περιοχή είχε πάντα σπουδαίους οργανοπαίχτες, καλές φωνές και πλούσιο ρεπερτόριο από παραδοσιακά τραγούδια – πολλά από αυτά έχουν καταγραφεί. Ένα είδος όμως, που έχει εκλείψει είναι τα μοιρολόγια. Αμυδρά θυμάμαι τις φιογούρες των γυναικών με τα μαύρα μαντίλια να μοιρολογούν πάνω από την σορό του νεκρού. Δεν ξέρω αν έχει καταγραφεί κανείς μοιρολόγια. Θα έχει ενδιαφέρον να μάθουμε. Πιστεύω ότι ο φίλος Γιάννης Αρφάνης θα μας δια φωτίσει γι αυτό.

Το προηγούμενο τεύχος του «Πολυδεύκη» είχε για εξώφυλλο μια μικρή μαθήτριά με την ομπρέλα της να περπατάει στο σχολείο. Η υπέροχη φωτογραφία, που την ζήλεψα πραγματικά, ήταν από την ευαίσθητη ματιά του Γιάννη Αρφάνη. Είναι μια ελπίδα για το μέλλον του χωριού η μικρή μαθήτριά. Μπράβο Γιάννη!

Γεια σας πατριώτες
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Σε τροχιά υλοποίησης η ανακαίνιση - επισκευή του κτηρίου Σπυροπούλου

Μετά από πολύχρονη προσημονή πληροφρηθήκαμε με μεγάλη χαρά ότι το κτήριο Σπυροπούλου εντάχθηκε στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» με τον όρο να δημοπρατηθεί εντός εξαμήνου από την απόφαση ένταξής του.

Το νεοκλασικό διώροφο κτήριο συνολικής επιφάνειας 610,78 τ.μ., που παρά την εγκατάλειψή του δεσπόζει αγέρωχο στην πλατεία του Καστορείου, αποτελεί διαχρονικά σημείο αναφοράς του πολιτιστικού, οικονομικού και κοινωνικού στάτους του χωριού μας. Κτίστηκε από τον Γεώργιο Σκαρλατίνη, πρόγονο του σημερινού Δημάρχου Σπάρτης κ. Πέτρου Δούκα, πατέρα της γιαγιάς του Μαριγούλας Σκαρλατίνης. Στο πάνω μέρος της βόρειας πρόσοψης, εντός κύκλου, φέρει «ως οικόσημο» τα αρχικά του ονόματος του κτήτορα με καλλιτεχνική γραφή «ΓΣ». Το 1905 μεταβιβάζεται στον Ευστράτιο Γ. Σκαρλατίνη και το 1932 αγοράστηκε από τον Δημήτριο Ν. Σπυροπούλου, ο οποίος βρισκόταν τότε στην Αμερική. Αποτελείται από δύο ανώγειες οικίες η μία εκ των οποίων χρησιμοποιήθηκε ως κατοικία του Δημητρίου Σπυροπούλου και η άλλη ως ξενοδοχείο, διαχειριζόμενο από τον ίδιο για πολλά χρόνια. Αργότερα σ' αυτό στεγάστηκε το Αστυνομικό Τμήμα Καστορείου. Τα ισόγεια και των δύο κτηρίων μαζί με τα παρακείμενα παρακολουθήματα του κτηριακού συγκροτήματος λειτουργήσαν ως καταστήματα (καφενείο, εμπορικά καταστήματα, φούρνος) για πολλές δεκαετίες. Το κτήριο παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και κατά διαστήματα φοιτητές του ΕΜΠ εκπόνησαν πάνω σε αυτό τη διπλωματική τους εργασία.

Μετά τον θάνατο του Σπυροπούλου με το υπ' αριθ. 22/1982 Πρακτικό δημοσίευσης διαθήκης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης, παραχωρήθηκαν στην τότε Κοινότητα Καστορείου «2 συνεχείς ανώγειες οικίες, κείμενες εντός του χωριού Καστορείου, του προαυλίου και της συνεχόμενης αποθήκης, τας οποίας η Κοινότητα Καστορείου δεν δύναται να εκ-

ποιήσει αλλά θα χρησιμοποιεί ταύτας και τα εκ τούτων εισοδήματα εις το διηνεκές, δια την καθ' οιονδήποτε τρόπον περίθαλψη των φτωχών, ασθενών και ορφανών της Κοινότητας Καστορείου και εν γένει για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Το κληροδότημα αυτό αποτελεί Κεφάλαιο Αυτοτελούς Διαχείρισης χωριστής από την υπόλοιπη περιουσία και προορίζεται αποκλειστικά για την εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού που όρισε ο διαθέτης».

Στη συνέχεια με την αριθ. ΔΙ-ΛΑΠ/Γ/1436/26292/15-5-1995 Απόφαση Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ 540/Β' /21-6-1995) χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

Το μεγάλο μεταναστευτικό κίνημα που αναπτύχθηκε ιδιαίτερα την δεκαετία του '60 και '70 και ερήμωσε σχεδόν την ελληνική επαρχία άγγιξε και το Καστόρειο. Οι κοινωνικές δημόσιες υπηρεσίες καταργούνται σιγά-σιγά και τα περισσότερα καταστήματα της πλατείας άρχισαν να παραμένουν άδεια και ανοίκιαστα.

Το εμβληματικό κτήριο έχει την ίδια τύχη με τα άλλα. Λόγω και της παλαιότητας του βρίσκεται σε κακή κατάσταση και η δαπάνη για τη συντήρηση -επισκευή του δεν ήταν δυνατόν να καλυφθεί από τα πενιχρά και με τον καιρό ανύπνοτα εισοδήματα του Κληροδοτήματος και ως εκ τούτου, αδύνατη η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού του. Το 1999 ο τώως Δήμος Πελλάνας, επί δημαρχίας Γομάτου, με διάφορες προτάσεις, αποφάσεις

των οργάνων του Δήμου είχε εκφραστεί η πρόθεση πολυετούς παραχώρησης του κτηρίου, έναντι τιμήματος, στον Δήμο Πελλάνας, προκειμένου να αναλάβει ο ίδιος με δαπάνες του την ανακατασκευή του κτηρίου, ώστε να επιτυγχάνεται η αξιοποίησή του και παράλληλα και ο σκοπός του διαθέτη. Έγιναν προσπάθειες να ενταχθεί στο πρόγραμμα ΟΠΑΑΧ και στη συνέχεια στο Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ, το οποίο όμως δεν υλοποιήθηκε.

Επί δημαρχίας Ευάγγελου Νικολακάκη με την υπ' αριθ. 151/13-08-2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πελλάνας ανατέθηκε η εκπόνηση μελέτης «Επισκευή-ανακαίνιση του κτηρίου Σπυροπούλου σε ιδιώτες μελετητές

επισκευή της στέγης (ξενοδιάβαση και αντικατάσταση μικρού τμήματος) λόγω του κινδύνου κατάρρευσής της, με απόφαση του τότε το Δημοτικού Συμβουλίου.

Με το Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» ο Δήμος Πελλάνας ενσωματώθηκε από το 2011 στο νέο Δήμο Σπάρτης και πλέον η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Σπάρτης, ως Διαχειριστική Επιτροπή, διαχειρίζεται το Κληροδοτήμα Δημητρίου Ν. Σπυροπούλου.

Το 2018-2019, αφού υπήρξε το πρόγραμμα χρηματοδότησης «Φιλόδημος» του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος Σπάρτης, επί δημαρχίας Βαγγέλη Βαλιώτη, για να προλάβει τις χρονικές πιέσεις και να προτείνει για ένταξη την επισκευή και ανακαίνιση του κτηρίου, προέβη σε προγραμματική σύμβαση του Κληροδοτήματος Σπυροπούλου με το Δήμο Σπάρτης (παραχώρηση χρήσης κτηρίου), επικαιροποίηση της μελέτης, εγκρίσεις από το Υπουργείο Πολιτισμού, από το τμήμα κληροδοτημάτων στην Πάτρα, από την αποκεντρωμένη περιφέρεια και σε ότι άλλο απαιτείται. Στις 14 Μαρτίου 2019, με εισήγηση του Δημάρχου Β. Βαλιώτη, ομόφωνα, το Δημοτικό Συμβούλιο Σπάρτης προτείνει την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα «Φιλόδημος» του Υπουργείου Εσωτερικών.

Το πρόγραμμα «Φιλόδημος» συνεχίζεται με το νέο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», στο οποίο εντάχθηκε το έργο της επισκευής -ανακαίνισης του κτηρίου Σπυροπούλου με την υπ' αριθ. 21924/27-11-2020 απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών με χρηματοδότηση ποσού 779.000 ευρώ.

Εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλους όσους στήριξαν και συνέβαλαν διαχρονικά στην ένταξη του έργου στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα και ιδιαίτερα στον πρώην Δήμαρχο Βαγγέλη Βαλιώτη, στον νυν Δήμαρχο Πέτρο Δούκα, στον Γεν. Γραμματέα ΥΠ.ΕΣ. Μ. Σταυριανουδάκη, στον Υπουργό Εσωτερικών κ. Π. Θεοδωρικάκο, στην Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Σπάρτης καθώς και στον Δημοτικό Σύμβουλο Γιώργο Κουρεμπή.

E.B.

Έντυπη Εφημερίδα «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Ταχυδρομική Διεύθυνση:
 Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
 τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>, <http://polydeuces.gr>
 e-mail: info@polydefkis.gr
Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή
Συντακτική Επιτροπή
 Βαρβάρα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη, Ευγενία Λαμπή, Καίτη Σμυρνού, Αγγελική Βαριαδάκη-Παρασκευοπούλου, Γιώργος Σκαφιδάς, Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη.
Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνού
Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης
Πολιτιστικά - Λογογραφικά: Βαρβάρα Κεμερίδου
Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς, Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Λαγανάς, Θ. Ανδριανός, Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνού, Ηλίας Γρηγοράκης
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνού
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς
Ανταποκριτές
Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Θεόδωρος Αλαφóγιαννης, Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylolidis
Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, 25ης Μαρτίου 124, Περιστέρι, τηλ.: 210 57 81 638, e-mail: stilvopress@gmail.com

Τα πέτρινα γεφύρια μας

Μονότοξα, δίτοξα, τρίτοξα έχουν ενσωματωθεί στο φυσικό τοπίο της ελληνικής επαρχίας και αποτελούν θαυμάσια δείγματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Συμβολίζουν τον αγώνα του ανθρώπου ενάντια στην απομόνωση, τον αγώνα του να διαβεί στην «αντίπερα όχθη». Χτίστηκαν για να συνδέσουν δυσπρόσιτα μέρη. Αποτελούν τη ζεύξη των οικισμών, πολιτισμών αλλά και των γνώσεων. Πέτρινα όλα τους και θολωτά στεφανώνουν τα ποτάμια και από κάτω τους, χωρίς σπάδια ή πτα, το νερό να συνεχίζει το δικό του ταξίδι για τη θάλασσα. Μαστόροι κάθε λογής, χτίστες, μαραγκοί, πελεκάνοι, λασπητζήδες, κλειδοσάδες (αυτοί που κλείνουν το τόξο), ασβεστάδες, νταμαρτζήδες, δούλευαν υπό την αυστηρή επίβλεψη του Πρωτομάστορα για να χτιστεί ένα γιοφύρι. Μα δεν αρκούσαν μόνο τα χέρια, ήθελε και καρδιά, θάρρος και τόλμη. Πάθαιναν και μαθαίνανε.

...τότες ματαρχίνισαν να χτίζοντο γιοφύρι, μαμαρώνε κι ανέβαινε σαν να 'ταν από μολύβι, εγίνηκε, τελείωσε κι ακόμα είναι θάμα.

Τιμή στους μαστόρους, που άφησαν με τα εμπνευσμένα έργα των χεριών τους τη σφραγίδα τους στην ιστορία της νεοελληνικής αισθητικής, σμιλεύοντας την πέτρα και δαμάζοντας το νερό της Πελοποννησιακής γης με την απaráμιλλη τεχνική τους, τη φλόγα της ψυχής τους και το σεβασμό στη φύση. Τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια εξακολουθούν να μαγνητίζουν το βλέμμα και την ψυχή των ανθρώπων μέχρι σήμερα. Περιηγητές και λογοτέχνες έχουν περιγράψει τον Ευρώτα δίνοντας μια ειδική εικόνα. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Γάλλου ιστορικού και περιηγητή Πουκεβίλ, ο οποί-

ος φθάνει εδώ στα 1820, βλέπει τον Ευρώτα και τον περιγράφει στο βιβλίο που εκδίδει αργότερα στο Παρίσι με τίτλο Ταξίδι στο Μοριά (μετάφραση 1980) ως εξής: «... Ο Ευρώτας είναι το μεγαλύτερο ποτάμι της Λακωνίας. Αιωνόβιες ροδοδάφνες και καλάμια γέρνουν πάνω από τις όχθες του, καθώς διασχίζει την κοιλάδα, ενώ στα πεντακάθαρα νερά του, κύκνοι διαβαστάτικοι, πιο άσπροι κι από το χιόνι των βουνών, ανεβοκατεβαίνουν παίζοντας από τις πηγές

μέχρι τον κόλπο του Γυθείου, όπου ήσυχια εκβάλλει...». Μια άλλη εικόνα δίνει ο γνωστός Ρωμαίος πολιτικός και ρήτορας Κικέρων, που έζησε τον 1ο αιώνα π. χ. Αναφερόμενος λοιπόν-κατά πληροφορίες του- στον Ευρώτα σημειώνει: «...όταν ξεσπούν μεγάλες θύελλες το χειμώνα, ο ποταμός αυτός γίνεται τόσο ορμητικός, ώστε με κανένα τρόπο δεν μπορούν να διαβιβαστούν από κάθε πλευρά του σφάγια για τις θυσίες...». Και ο δόκιμος πεζογράφος του Μεσοπολέμου Κώστας Πασαγιάννης γράφει: «Ακριβώς, όπως και την εποχή της θεογέννητης Ελένης, κυλάει ο Ευρώτας στους κάμπους της Σπάρτης και στο τραγούδι των νερών του ξαναζούν οι αρχαίοι θρύλοι... Και όταν στις βαρυσχεμωνιάς τις νύχτες, ορμάει ανταριασμένος και κατεβαίνει στους κάμπους αγριεμένος, φόβος και τρόμος απλώ-

νεται στην κοιλάδα της Λακεδαιμόνος... Χιμάει στις ακροποταμιές, ανεβαίνει στα γυροπόταμα, χτυπιέται στα βράχια, ξεριζώνει θεόρατα δέντρα, σέρνει λιθάρια ριζιμιά, ξεχειλίζει στα σπαρτά, πηδάει στ' αμπέλια και καταπατάει τα χωράφια, γκρεμίζοντας και συνεπαίρνοντας μαντριά, καλύβες και χαμόσπιτα.» Υπήρξε λοιπόν, πάντα, ζωική σημασία η ανάγκη ζεύξης του ποταμού με μόνιμη κατασκευή. Το 1749 (κατ' άλλους το 1730), επί Τουρκοκρατίας,

κτίστηκε το πέτρινο γεφύρι του Κόπανου ή Κοπανίτσα κοντά στην περιοχή του Καραβά. Είναι μονότοξο -ένα μεγάλο κεντρικό τόξο, ύψους 20 μ.- και δύο πλευρικά ημικυκλικά ανακουφιστικά ανοίγματα, καθώς και δύο μικρά ανοίγματα ψηλότερα εκατέρωθεν της κεντρικής

καμάρας. «... εκτίσθη το 1749 και έχει λάβει το όνομα εκ του αρχιεργάτου, ως φαίνεται εκ της επιγραφής(1749 Ιωάννης Κόπανος Αρχιμάστορας)...». Ήταν σημαντικό γιατί συνδέει τον μοναδικό καρόδρομο που πήγαινε από τον Μυστρά στην Τεγέα. Από εδώ πέρασαν πολλοί περιηγητές. Εδώ δολοφονήθηκε το 1822 ο γερουσιαστής και προεστός Παναγιώτης Κρεββατάς από την οικογένεια των Γιατράκων. Από δω πέρασε και ο Ιμπραήμ το 1825 και βάδισε κατά του Μυστρά. Το Χειμώνα του 1902, μετά από μεγάλο κατέβασμα του Ευρώτα, κορμοί ξεριζωμένων και παρασυρμένων δέντρων έφραξαν την κεντρική καμάρα και η πίεση του νερού γκρέμισε το σπουδαίο αυτό γεφύρι. Σύμφωνα με ένα θρύλο, μια νεράιδα κατοικούσε στα θεμέλια του γεφυριού. Δεν άκουσε το θόρυβο από το κατέβασμα του Ευρώτα και το νερό την έπνιξε. Από τότε το γεφύρι έμεινε έτσι και δεν το έφτιαξε κανένας. Με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά καθαρίστηκε και στο μέτρο του δυνατού αναδείχτηκε.

Το αρχαιότερο γεφύρι της Ευρώπης βρίσκεται στο Ξηροκάμπι, στην έξοδο του φαραγγιού του Ανακώλου, όπου ρέει ο ποταμός Ερασίνος(Ρασίνας). Είναι μονότοξο και κτίστηκε από τους

Σπαρτιάτες στο τέλος του 1ου αι. π. χ. με αρχές του 1ου μ.Χ. Ονομάζεται «Ελληνικόν» ή «Καμάρα». Φέρει μία στρώση καμαρόλιθων, η διάμετρος της καμάρας του υπολογίζεται στα 4 μέτρα ενώ το κατάστρωμα-ο διάδρομος διάβασης- είναι επίπεδος. Η άψογη μηχανική του δεν αλλοιώνεται από τις υποστηρικτικές κατασκευές που έχουν γίνει στο πέρασμα των αιώνων, ιδίως στο αριστερό τμήμα του. Κατά τη Μυθολογία

γιατί έχει επιμελημένη κατασκευή και διπλό τόξο από πελεκημένους λίθους ισόδομης τεχνικής, οδόστρωμα με μορφή καλντεριμιού και ανάγεται στους χρόνους της Τουρκοκρατίας. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι είναι βυζαντινή κατασκευή. Έχει διπλή σειρά από θολίτες, σπθαίρα που είναι σχεδόν κατεστραμμένα (κάποια σημεία τους απομένουν ανέπαφα).

Μαρμαρογιοφύρο: Λέγεται και γεφύρι του Κάστορα, γιατί

από το γεφύρι αυτό πέρασε ο Πάρις με την Ωραία Ελένη κατευθυνόμενος προς την Κρανία του Γυθείου, απ' όπου απέπλευσαν προς την Τροία.

Το Γεφύρι του Κεφαλόβρυσου: Βρίσκεται στην Πελλάνα σε παραπόταμο του Ευρώτα, που λέγεται Ξεροπόταμος, ο οποίος έρχεται από τον Ταΰγετο στην περιοχή του Λογκανίκου και είναι χαρακτηρισμένο ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την απόφαση ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/37736/772/16/7/1984-ΦΕΚ 704/ Β/3-10-1984. «...

είναι χτισμένο επί του ομώνυμου ποταμού, που πήρε το όνομά του, όπως και το χωριό από τον μυθικό ήρωα Κάστορα, γιο της Λήδας και αδελφό της Ωραίας Ελένης. Είναι κατασκευασμένο σε τεθλασμένη γραμμή, με δύο καμάρες από μάρμαρο και γι αυτό το λέμε «Μαρμαρογιοφύρο». Λέγε-

ται ότι κτίστηκε κατά την περίοδο του Χαρίλαου Τρικούπη (τέλος 19ου αιώνα) στο κάτω μέρος του χωριού και με κονδύλια που δόθηκαν στον τότε Δήμαρχο Καστορείου Γεώργιο Λεοναρδόπουλο και συνέβαλε στην ανάπτυξη της οικονομικής και αγροτικής ζωής της περιοχής. Συγκεκριμένα είναι χτισμένο στο τμήμα του ποταμού Κάστορα, που κατεβαίνει από το Γεωργίτσι και χύνεται στον Ευρώτα πάνω στη θέση παλιού γεφυριού, που κατά πληροφορίες ανάγεται στη βυζαντινή περίοδο. Αν λάβουμε υπόψη μας τη λαϊκή μούσα «μαστόροι Καλαβρυτινοί και μαρμαροχτιστάδες...», είναι πολύ πιθανό οι κατασκευαστές του να είναι χτίστες από τα Καλαβρυτοχώρια. Η αριστερή, από ανάντη, καμάρα είναι τοξωτή ενώ η δεξιά καταβασμένη και με μεγαλύτερο άνοιγμα από την πρώτη. Δεν έχει σπθαίρα και

μέχρι πρόσφατα αποτελούσε τμήμα του υπάρχοντος δημόσιου δρόμου. Για πολύ διάστημα η επιφάνειά του, το κατάστρωμα, πρέπει να ήταν καλντερίμι, γιατί τέτοια κομμάτια διακρίνονται πάνω στην τοξωτή και μικρότερη καμάρα. Πρόκειται για ένα πανέμορφο γεφύρι σε μια όμορφη τοποθεσία-σημείο αναφοράς για τους ντόπιους, αλλά και τους επισκέπτες του χωριού.

Σήμερα τα γιοφύρια αναζητούν διαβάτες για να περάσουν, γιατί η νέα χάραξη δρόμων παρέκαμψε επιμελώς τα γιοφύρια με αποτέλεσμα ακόμη και οι ντόπιοι να τα έχουν ξεχάσει, με εξαίρεση κάποιους βοσκούς που περνούν με τα ζωντανά τους.

Β. Κεμερίδου

Φωτο: Ι. Αρφάνης
Πληροφορίες: Αρχείο Πέτρινων Γεφυριών Πελοποννήσου

Το Άστρο των Χριστουγέννων

Στη μικρή πόλη της Βηθλεέμ εκείνο το βράδυ συνέβη κάτι υπέροχο, ένα γεγονός πολύ πιο σπουδαίο από οτιδήποτε κι αν γινόταν στον ουρανό. Γιατί, όταν ο ήλιος ανέτειλε το άλλο πρωινό, την πρώτη εκείνη μέρα των Χριστουγέννων, ανέτειλε πάνω από έναν κόσμο που ποτέ πια δεν θα μπορούσε να είναι ο ίδιος. Τι είδους άστρο καθοδήγησε τους Μάγους στο μέρος εκείνο όπου ήταν σπαργαλωμένο το Θείο Βρέφος της Βηθλεέμ.

Τι ήταν το μυστηριώδες και υπέροχο αυτό άστρο του οποίου το ακτινοβόλο φως φωτίζει και εμπνέει τους ανθρώπους εδώ και 2000 χρόνια; Τι ήταν το Άστρο των Χριστουγέννων; Ιστορικοί, Θεολόγοι, Αστρονόμοι, Αστροφυσικοί προσπαθούν, αιώνες τώρα, να δώσουν απαντήσεις. Ο διεθνούς φήμης Καθηγητής και Επίτιμος Διευθυντής στο Ευγενίδειο Πλανητάριο Διονύσιος Σιμόπουλος αντιμετωπίζει με έναν ιδιαίτερο τρόπο το θέμα. Παραπέμπει σε μια περικοπή του Ευαγγελιστή Ματθαίου (είναι η μόνη αναφορά που έχουμε στην εμφάνιση του Άστρου). Από τα λόγια του Ματθαίου προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για την κατανόηση του φαινομένου. Το Άστρο της Βηθλεέμ έπρεπε να ήταν κάτι το ασυνήθιστο για να τραβήξει την προσοχή των Μάγων και να κάνουν το μακρινό ταξίδι τους. Μήπως ήταν Μετεωρίτης; Όμως οι Μετεωρίτες δεν είναι καθόλου σπάνιο φαινόμενο. Μήπως ήταν κάποιος κομήτης; Δύσκολο να θεωρηθεί ότι ήταν κομήτης, γιατί θα τον έβλεπαν όλοι και όχι μόνο οι Μάγοι. Μήπως ήταν κάποιο σφαιρικό «καινοφανές» άστρο ή «super nova»; Το Άστρο της Βηθλεέμ

όμως, δεν θα πρέπει να ήταν ένα παρόμοιο άστρο, καθώς θα υπήρχε κάποια ένδειξη των αστρονόμων της εποχής εκείνης και ο κάθε άνθρωπος της εποχής θα μπορούσε να το δει. Μήπως εν τέλει το άστρο των Χριστουγέννων ήταν άγγελος του Θεού που καθοδηγούσε τους Μάγους; Και ο κύριος Σιμόπουλος έδωσε τη δική του απάντηση μιλώντας για το δικό μας αστέρι, που αν το ακολουθήσουμε, ίσως φτάσουμε στη δική μας

Βηθλεέμ! Μάλιστα στην παράσταση ψηφιακής αναπαράστασης του Άστρου των Χριστουγέννων στο Πλανητάριο απήγγειλε στίχους από το ποίημα του Γεωργίου Δροσίνη «ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ», με τους οποίους έκλεινε η παράσταση.
«Την Άγια Νύχτα τη χριστουγεννιάτικη -ποιος δεν το ξέρει;
Των Μάγων κάθε χρόνο τα μεσάνυχτα λάμπει τ' αστέρι.
Κι όποιος το βρει μέσα στ' άλλα αστέρια ανάμεσα και δεν το χάσει,
σε μια άλλη Βηθλεέμ ακολουθώντας το μπορεί να φτάσει»
Απευθυνόμενος κάποτε σε μαθητές και μαθήτριες τους έδωσε αυτή τη συμβουλή. «Όταν μετράτε τ' αστέρια, πρέπει να ακολουθήσετε αυτό που σας υπαγορεύει η καρδιά σας. Να κάνετε κάτι που αγαπάτε με πάθος. Να γίνετε «ερασιτέχνες» σε οτιδήποτε κι αν θελήσετε να ακολουθήσετε, να γίνετε ερασιτέχνες της τέχνης, της οποίας τέχνης κι αν διαλέξετε. Και να είστε βέβαιοι ότι αργά ή γρήγορα θα έρθει οπωσδήποτε η καταξίωση, όσο δύσκολο κι αν φαίνεται αυτό στο ξεκίνημα. Όποιος έχει πράγματι όνειρα θα βρει τον τρόπο να τα υλοποιήσει».
Κεμερίδου Βαρβάρα

Με ποιητική ματιά

Κουτσουμπού Βασιλική. Γεννήθηκε στην Αθήνα, με τόπο καταγωγής το Καστόρι Λακωνίας. Τα παιδικά κι εφηβικά της χρόνια αναπτύχθηκαν στα Μέγαρα της Αττικής.

Το 1998 εισήχθη στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών απ' όπου αποφοίτησε στις 20-5-2004 με κατεύθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Παρουσίασε πτυχιακές εργασίες και στις δύο κατευθύνσεις τόσο στην Ιστορία της Τέχνης όσο και στην Κλασική Αρχαιολογία με τίτλο αντίστοιχα «Λύτρας: Η τέχνη ως γέφυρα μεταξύ Θεού και Ανθρώπου» και «Παραγωγή ανάγλυφων σκύφων(είδος ευρύστομων ποτηριών με δύο λαβές) από τα εργαστήρια της Σπάρτης».

Έχει εργαστεί ως αρχαιολόγος στις Εφορείες Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας, Δυτικής Αττικής, Λακωνίας, Βοιωτίας και Πέλλας ενώ έχει συμμετάσχει στην Πανεπιστημιακή ανασκαφή του κ. Βασιλείου Λαμπρινουδάκη στην Επίδαυρο και στην καταγραφή αρχαιολογικού υλικού στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ελευσίνας.

Το 2018 εισήχθη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του τμήματος Φιλοσοφίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με ειδίκευση στην Ιστορία της Φιλοσοφίας.

Η Βασιλική ασχολείται και με την ποίηση και την αγαπάει πολύ, σε πείσμα εκείνων που υποστηρίζουν ότι ενήλικη ζωή σημαίνει να αφήνεις στην άκρη τα όνειρα, να ζεις για να δουλεύεις και να οβήνεις τις επιθυμίες μέσα σου. Φιλοξενούμε σήμερα ένα δείγμα της ευαισθησίας της.

Πύργος της Μάνης

Ζούμε ασάλευτα κάτω από σκιές κι ελπίδες
Μέσα σε μοναστήρια που λάμπουν από
Τη θερμότητα της προσευχής. Ανάμεσα
Στα πεζούλια της Μάνης, στο τρυφερό της
Χώμα και τις πράσινες ελιές. Ακουμπώ
Την ψυχή μου στα χέρια σου σαν σε
Απάνεμο λιμάνι. Η θάλασσα στέλνει
Φλόγες και διώχνει τον εχθρό μακριά σε
Ανήλιαγες σπηλιές. Μην χαθείς ποτέ από
Τη ζωή περιστέρι μου που φωλιάζει
Στην ήρεμη αυγή. Κράτησέ με κοντά σου
Πύργο ασάλευτο στον χρόνο την οδύνη
Να παραστέκομαι με το ανάστημά σου
Στου πόθου σου την αλμύρα.

Οδοποιία στο Καστόρειο

Αποκαταστάθηκαν, μετά από πολύ χρόνο ταλαιπωρίας και αγανάκτησης των οδηγών αυτοκινήτων, τμήματα του οδοστρώματος του δρόμου Περιβόλια-Πελλάνα, τα οποία ήταν σε άθλια κατάσταση. Σε ότι αφορά στην οδοποιία στην περιοχή μας αναμένεται η έναρξη εργασιών από τον εργολάβο που μειοδότησε και υπέγραψε τη σύμβαση για την ασφαλτόστρωση του δρόμου Μάντρες – Ντεμίρια.

Σε αναμονή η αύξηση ή μη του νερού ύδρευσης στον Δήμο μας

Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Σπάρτης κατά πλειοψηφία (μειοψήφησαν οι παρατάξεις Αργεϊτάκου, Βαλιώτη και Βουνάση) ενέκρινε την απόφαση της ΔΕΥΑΣ περί αύξησης του τιμολογίου του νερού. Μετά την απόφαση αυτή, 39 Πρόεδροι Κοινοτήτων από τους 52 του Δήμου Σπάρτης, συντονισμένα έκαναν προσφυγή κατά της απόφασης στην Αποκεντρωμένη Περιφέρεια, όπου ελέγχεται η νομιμότητα των αποφάσεων, με το σκεπτικό ότι, όταν πάρθηκε η απόφαση από τη ΔΕΥΑΣ, δεν πληρούσε την κατά τον νόμο απαρτία. Αναμένεται η απόφαση της Αποκεντρωμένης Περιφέρειας για το αν θα τεθεί σε ισχύ η απόφαση της αύξησης του νερού. Την εν λόγω προσφυγή των 39 Προέδρων του Δήμου Σπάρτης, δεν υπέγραψαν 13 Πρόεδροι, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Καστορείου.

E.B.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Με την αγαστή συνεργασία της Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Σπάρτης κ. Γεωργίας Ζαχαράκη και της υπεύθυνης του Ε.Ο.Δ.Υ. και Διευθύντριας του Κέντρου Υγείας Καστορείου κ. Σταθούλας Αραχωβίτη, με την Κοινότητα Καστορείου, πραγματοποιήθηκε, τη Δευτέρα 21 Δεκεμβρίου 2020, στην πλατεία του Καστορείου, από κλιμάκιο του Ε.Ο.Δ.Υ., δωρεάν, διαγνωστικός έλεγχος, με τη μέθοδο RAPID TEST, για την προληπτική αντιμετώπιση της εξάπλωσης του Κορονοϊού COVID 19. Όλα τα τεστ (98) ήταν αρνητικά.

Η Κοινότητα Καστορείου ευχαριστεί θερμά την Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Σπάρτης κ. Γεωργία Ζαχαράκη, την υπεύθυνη του Ε.Ο.Δ.Υ. και Διευθύντρια του Κέντρου Υγείας Καστορείου κ. Σταθούλα Αραχωβίτη, το κλιμάκιο του Ε.Ο.Δ.Υ. και όλους όσους ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση του Ε.Ο.Δ.Υ. με τη συμμετοχή τους στο RAPID TEST.

Με την επισήμανση ότι η πρόληψη είναι υγεία, η Κοινότητα Καστορείου εύχεται σε όλους Χρόνια Πολλά και καλές γιορτές.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Το τρένο θα σφυρίζει ξανά στις ράγες της Πελοποννήσου

Σύσκεψη πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 24 Νοεμβρίου στα γραφεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου με αντικείμενο το μέλλον του σιδηροδρόμου στην Πελοπόννησο. Αρχικά μέχρι το Ναύπλιο και ακολούθως δρομολογείται και η ενεργοποίηση του δικτύου μέχρι την Καλαμάτα. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 15.400.000 ευρώ, θα χρηματοδοτηθεί από την Περιφέρεια Πελοποννήσου και η δημοπράτηση θα γίνει από τον ΟΣΕ στο πρώτο εξάμηνο του 2021. Με την ολοκλήρωση των έργων, το δρομολόγιο Κόρινθος-Ναύπλιο θα γίνεται σε μία ώρα περίπου. Στη σύσκεψη συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης αντιπεριφερειάρχες και σύμβουλοι από τις Π.Ε Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας και Μεσσηνίας. Ο αναπληρωτής διευθυντών σύμβουλος του ΟΣΕ, Θανάσης Κοτταράς, παρέδωσε στον περιφερειάρχη Παναγιώτη Νίκα ολοκληρωμένη μελέτη για το έργο αναβάθμισης της σιδηροδρομικής γραμμής Κόρινθος-Αργος-Ναύπλιο. Στη σύσκεψη εξετάστηκε το θέμα της επαναλειτουργίας του τμήματος της σιδηροδρομικής γραμμής Αργος-Τρίπολη-Καλαμάτα, καθώς και η δυνατότητα διασύνδεσης με βιομηχανικές περιοχές, ενώ συζητήθηκε και η δυνατότητα σύνδεσης με το λιμάνι

της Καλαμάτας. Για το θέμα αυτό είχε πραγματοποιηθεί συνάντηση του Περιφερειάρχη κ. Νίκα με τον υπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Κώστα Καραμανλή στις 16/07/2020 στην Τρίπολη με τη συμμετοχή και άλλων αντιπεριφερειάρχων και υπηρεσιακών στελεχών της Περιφέρειας. Στη συνάντηση αυτή έγινε γνωστό ότι η επαναλειτουργία της γραμμής Κόρινθος - Ναύπλιο προγραμματίζεται μέσα στο 2021.

Μήπως όμως θα πρέπει να τους υπενθυμίσουμε ότι υπάρχει και ο Νομός Λακωνίας; Και μη μας απαντήσουν ότι δεν έχουμε γραμμές, γιατί μια νέα χάραξη στοιχίζει πολλές φορές λιγότερο από τις ανακατασκευές. Θα μας πουν ότι δεν έχουμε εμπορεύματα; Τότε το μόνο που μπορούμε να πούμε είναι ότι κάποτε και η Λακωνία θα πρέπει να αναδειχθεί σε τόπο προορισμού με την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, ενός τομέα πρώτης προτεραιότητας και με έργα αγροτικής ανάπτυξης, όπως μεταφορικά μέσα και φράγματα για την ανάπτυξη των υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων και της Γεωργίας, εκτός αν τα Υδροηλεκτρικά είναι ξεπερασμένα από το γεγονός ότι εμείς είχαμε Υδροηλεκτρικό στο Καστόρειο από το 1950.

Γιάννης Αρφαάνης

Του Αγίου Θεοκλήτου

Το Καστόρι τιμήσε τον Πολιούχο του με Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον περικαλλή Ενοριακό Ναό Γεννήσεως της Θεοτόκου, προεξάρχοντας του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη κ. Ευσταθίου. Η ιερή ακολουθία τελέσθηκε χωρίς την παρουσία πιστών λόγω των μέτρων πρόληψης για τον περιορισμό διασποράς του κορονοϊού και χωρίς την καθιερωμένη λιτανεία στην πλατεία του χωριού. Στη συνέχεια, ο Σεβασμιότατος μετέβη στον Καραβά, όπου τέλεσε επιμνημόσυνη δέση στο μνημείο των 12 αδικωμένων στρατιωτών, οι οποίοι πριν 48 χρόνια σκοτώθηκαν, όταν το στρατιωτικό όχημα του ΚΕΕΜ στο οποίο επέβαιναν, εξετράπη της πορείας του. Οι οπλίτες ήταν μέλη της στρατιωτικής μπάιντας και του αγήματος, που έρχονταν στο Καστόρι για απόδοση τιμών ανήμερα της εορτής του Αγίου Θεοκλήτου.

Το Καστόρειο στην εκπομπή της ΕΡΤ1 «Η Ζωή αλλιώς»

Στις 23 Οκτωβρίου 2020 επισκέφτηκε το χωριό μας η δημοσιογράφος και παρουσιάστρια της τηλεοπτικής εκπομπής της ΕΡΤ, «Η Ζωή αλλιώς» Ίνα Ταραντού μαζί με τους συνεργάτες

της για την καταγραφή στιγμιότυπων με δράσεις και εικόνες από το χωριό μας με σκοπό να προβληθούν στην εκπομπή της. Παρόμοια γυρίσματα έγιναν και σε άλλα χωριά του Ταυγέτου και θα προβληθούν όλα μαζί σε μία εκπομπή. Η παρουσιάστρια Ίνα Ταραντού κατέγραψε εικόνες και δράσεις από το Ιχθυοτροφείο Γιάννη Γεροντίδη, το γραφικό μυλάκι του παρακείμενου παλιού αλευρομύλου, των πηγών του Αγίου Μάμα και από τον ποταμό Κάστορα. Στον ποταμό Κάστο-

ρα ο Πρόεδρος του Συλλόγου Φίλοι του Βουνού «Λουσινα» Ντίνος Λαγανάς με τον Παναγιώτη Χρ. Βασιλείου για τις ανάγκες της τηλεοπτικής παρουσίασης μαγειρέψαν φασολάδα και χοιρινό καυανιά (χοιρινό παστό με αυγά στο τηγάνι). Στα γυρίσματα για την εκπομπή συμμετείχαν και τα μέλη της Χορωδίας Καστορείου με επί κεφαλής τον δάσκαλο κ. Νικόλαο Ταπρατζή που τραγούδησαν ωραία τραγούδια.

Στη συνέχεια επισκέφτηκαν στην Πελλάνα το ελαιοτριβείο και ελινοκλήματα του Αριστοτέλη Καράγιαννη. Η προβολή των γυρισμάτων θα πραγματοποιηθεί μέσα από την εκπομπή της Ίνας Ταραντού στην ΕΡΤ1 «Η Ζωή αλλιώς» στις 05,00 μμ. ένα Σάββατο ή Κυριακή εντός του υπολοίπου Δεκεμβρίου και μέχρι και τον Ιανουάριο.

Ε. Β.

Φωτο: Β. Λαγανάς

Το Καστόρειο υπό τη σκιά του covid-19

των. Η εκδήλωση της εορτής της Μπουκουβάλας έχει ανασταλεί το ίδιο και η αθλητική εκδήλωση του Καστορείου Ορεινού Ημιμαραθώνιου. Όμως εμείς είμαστε καλά, προφυλαχθήκαμε, θα τα καταφέρουμε. Τα Χριστούγεννα έφτασαν και η πλατεία στολίστηκε γιορτινά, χριστουγεννιάτικα, γιατί κάτι καινούργιο έρχεται και τα χνώτα των ζώων της φάντης θα ζεστάνουν τις καρδιές μας και τις ζωές μας. Οι Άγ-

γελιο θα ψάλουν ξανά το «Δόξα εν υψίστοις θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία». Και το 2020 θα φύγει και θα πάει μαζί του όλα τα κακά και θα έρθει το 2021. Είναι ο καινούργιος χρόνος, με ζωντανές τις ελπίδες και φρέσκιες τις προσδοκίες ότι θα είναι μια καλή χρονιά για όλους μας, για το Καστόρειο, για όλο τον κόσμο.

Ε.Β.

Φωτο: Β. Λαγανάς

Στο Καστόρειο, όπως σε όλο τον κόσμο, υπάρχει η σκιά του covid-19. Άλλαξε η ζωή μας αυτή τη χρονιά, περιορισμένες στο ελάχιστο οι μετακινήσεις μας, το ίδιο και οι συναναστροφές μας, με λίγους στις χαρές μας το ίδιο και στις λύπες μας. Τα καταστήματα κλειστά, με εξαίρεση αυτά για τις άμεσες ανάγκες μας. Η μάσκα πλέον είναι απαραίτητο εξάρτημά μας. Στην εκκλισία

μας τελείται η Θεία Λειτουργία κάθε Κυριακή με κλειστές πόρτες, χωρίς πιστούς. Το ίδιο συνέβη και στη μνήμη της Αγίας Βαρβάρας και του Αγίου Νικολάου. Η Εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου εορτάσθηκε κι αυτή με Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ιερό Ναό, χωρίς να ακολουθήσει παρέλαση των μαθητών. Έγινε επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο και κατάθεση στεφάνου

1η Διαβούλευση - Υποβολή προτάσεων στα πλαίσια του σχεδιασμού Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) Ταυγέτου

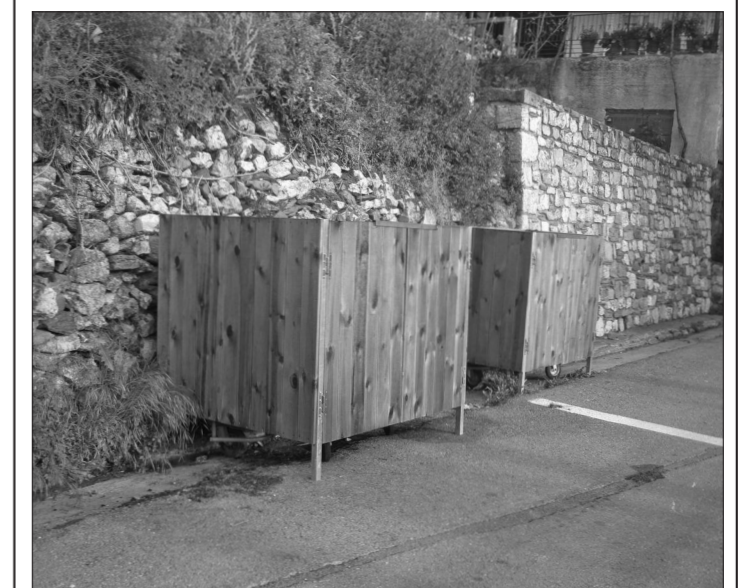
Για τον καλύτερο συντονισμό του έργου και των δράσεων του σχεδιασμού της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Ταυγέτου, ο Δήμος Σπάρτης όρισε διαπαραταξιακή Ομάδα εργασίας αποτελούμενη από τον Δημοτικό Σύμβουλο και τέως Δήμαρχο Βαγγέλη Βαλιώτη, τους Δημοτικούς Συμβούλους, Αθανάσιο Μιχαλόγγονα, Γεώργιο Κουρεμπή, την Αντιδήμαρχο Οικονομικών Γεωργία Δεδεδήμου, τον Μηχανικό Νικόλαο Μπλιάκο άμισθο Σύμβουλο του Δημάρχου και υπηρεσιακούς παράγοντες από την Τεχνική Υπηρεσία και από το τμήμα προγραμματισμού του Δήμου Σπάρτης. Ο Δήμος Σπάρτης και η Ομάδα εργασίας προγραμμάτισαν μια σειρά συναντήσεων διαβούλευσης στις περιοχές του Βορείου Ταυγέτου με πρώτη στο Καστόρειο που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 1η Οκτωβρίου 2020 και ώρα 07,00 μ. μ. στην πλατεία Καστορείου. Στη συνάντηση είχαν κληθεί κάτοικοι, φορείς, επιχειρηματίες και κάθε ενδιαφερόμενος για ενημέρωση και κατάθεση προτάσεων, που αφορούν σε έργα και δράσεις που θα στηρίζουν το τοπικό επιχειρηματικό και παραγωγικό περιβάλλον της περιοχής του Βορείου Ταυγέτου, θα αξιοποιούν τις δυνατότητες του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού, θα αναδεικνύουν το φυσικό κάλλος, τα πολιτιστικά και αρχαιολογικά μνημεία της περιοχής με στόχο την αγροτουριστική, παραγωγική και όχι μόνο ανάπτυξη. Κατά την ενημέρωση ζητήθηκε από την Επιτροπή οι προτάσεις να κατατεθούν και γραπτώς μέχρι τις 10 Οκτωβρίου 2020. Τον συντονισμό της συνάντησης διαβούλευσης ανέλαβε ο Δημοτικός Σύμβουλος Γεώργιος Κουρεμπής και τη συζήτηση άνοιξε με θέσεις - προτάσεις ο Πρόεδρος του Τ. Σ. Καστορείου Βασίλης Λαγανάς απευθύνοντας σχετικό καιρειασμό.

Σε ότι αφορά στο Καστόρειο, κατατέθηκαν προτάσεις που αφορούν σε έργα και παρεμβάσεις για την ανάδειξη των πηγών του χωριού και του ποταμού Κάστορα από το Μαρμαρογιόφυρο μέχρι το φαράγγι, πίσω από τις πηγές του Πισσαγιάννη, για το κτήριο Σπυρόπουλου, που ήδη εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», για την κατασκευή δεξαμενής άρδευσης του κάμπου Καστορείου, για τον βιολογικό καθαρισμό, για αγροτική και δημοτική οδοποιία, για διάνοιξη και συντήρηση μονοπατιών κ. λ. π. Στη συζήτηση συμμετείχαν με θέσεις και προτάσεις ο ιερέας μας πατήρ Νεκτάριος, τα μέλη της επιτροπής Θανάσης Μιχαλόγγονας και Γεώργιος Κουρεμπής, οι πρόεδροι των Τοπικών Κοινοτήτων Νίκος Γιάνναρης του Γεωργιτσίου, Γιάννης Ρασσιάς Πελλάνας, Άρης Κουρεμπής Περιβολίων, Νικόλαος Παπαλυμπέρης του Λογκανίκου, Κώστας Τσάκωνας Βορδόνιας, Γεώργιος Σουχλέρης Αγόριανης, Γεώργιος Ρούμπος Αγίου Κωνσταντίνου, οι εκπρόσωποι των τοπικών Συλλόγων Καστορείου: ο Ντίνος Λαγανάς του «Φίλοι Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»», η Ελένη Βλαχογιάννη του Πολιτιστικού «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», και ο Θανάσης Δημητρακόπουλος του Εμποροεπαγγελματικού «ΚΑΣΤΩΡ», ο αρχηγός της Δημοτικής Παράταξης «Λαϊκή Συμπερίρωση» Αλέκος Βουνάσης, ο Δημοτικός Σύμβουλος Αντώνης Καλομοίρης, ο καθηγητής ΕΜΠ Νίκος Ανδριανόπουλος και η Βίλη Κακαφλικά. Παρέστησαν και μίλησαν ο Βουλευτής Αθανάσιος Δαβάκης και ο Δήμαρχος Σπάρτης Πέτρος Δούκας, ο οποίος με την τοποθέτησή του έκλεισε τη διαβούλευση. Παρέστησαν όλα τα εκλεγμένα μέλη της διαπαραταξιακής Ομάδας Εργασίας, όπως παραπάνω αναφέρθηκαν καθώς και η Αντιδήμαρχος Γεωργία Ζαχαράκη. Η συνάντηση διαβούλευσης ήταν αρκετά κατατοπιστική ως προς την ενημέρωση των πολιτών και των φορέων αλλά και ως προς τα αιτήματα και τις προτάσεις αυτών για δράσεις και έργα που μπορούν να πάνε τον τόπο μας μπροστά.

Ε.Β.

Απαξίωση χρηματικής χορηγίας

Στην Αγόριανη, επί προεδρίας του Δημητρίου Καφεντζή, κατόπιν χρηματοδοτήσεως ιδιωτών που, κατά καιρούς και κυρίως αυτούς τους οικονομικά δύσκολους, συνεισφέρουν για κάλυψη των αναγκών του χωριού που τόσο έχει ανάγκη τον οβολό τους, τοποθετήθηκαν προστατευτικά πλαίσια των κάδων απορριμμάτων με κύριο σκοπό τη βελτίωση της αισθητικής του χωριού. Τα πλαίσια απέκρυπταν τα σκουπίδια και παράλληλα απέτρεπαν κάποιους να τα βάζουν έξω από τους κάδους καθώς επίσης εμπόδιζαν τις γάτες και τα σκυλιά να τα διασκορπίζουν. Ο σημερινός Πρόεδρος κ. Σουχλέρης απέσυρε τα πλαίσια και τα έδωσε βορά προς λεπλάσια των διαφόρων απαξιώνοντας την οικονομική συνεισφορά και φυσικά δεν αντελήφθη την αξία της καινοτομίας και πρωτοποριακής αυτής ιδέας για την περιοχή γενικώς, προβάλλοντας στον αρμόδιο για την καθαριότητα αντιδήμαρχο κ. Κανακάκο το επιχείρημα «δεν τα θέλω» και με αβάσιμη δικαιολογία ότι δήθεν είναι δύσχρηστα. Αυτά μας οδηγούν σε σκέψεις, όπως ότι υλοποιεί τη βούληση κάποιων αδαών συμπατριωτών του. Με

έκπληξη, όμως, παρακολουθήσαμε στο Δημοτικό Συμβούλιο εναγωνίως τον κ. αντιδήμαρχο καθαριότητας να προσπαθεί να αμυνθεί της θεσμικής του ανεπάρκειας λέγοντας «υπάρχει κόντρα προσωπικά, να τα βρουν μεταξύ τους ο τέως και ο νυν πρόεδρος». Αν είναι δυνατόν... Ο ένας βρήκε χρηματοδότες και υλοποίησε κάτι-θεωρούμε-αξιόπαινο και ο άλλος απαξίωσε τούτο και βάφτισε κορόιδα αυτούς που δίνουν τα λεφτά τους υπερασπιζόμενος εαυτόν και αυτούς που ποτέ δεν ακούμπησαν τη δραχμή τους πουθενά. Κατάπτυστη όμως και χειρότερα απαξίωτική προς αυτούς ήταν η ανεπαρκής θέση του θεσμικά προϊστάμενου της καθαριότητας κ. αντιδημάρχου που δεν είχε τη γνώση και το σθένος να αντιμετωπίσει το γεγονός και να το επιλύσει. Κύριε Δήμαρχε, μήπως θα έπρεπε, επειδή έχετε γνώση του θέματος, να τοποθετηθείτε προσωπικά και να προστατεύσετε την ιδιότητα σας από ανεπαρκείς εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Κύριοι δημοτικοί εκπρόσωποι της δημοτικής ενότητας Πελλάνας: Γ. Κουρεμπή, Γ. Βλάχο και Π. Τσάκωνα, επειδή κι εσείς είστε γνώστες, θα πρέπει να τοποθετηθείτε ανοιχτά λαμβάνοντας θέση, διότι, αν όντως συμφωνείτε με το έργο αυτό, πρέπει να το υπερασπιστείτε και να το στηρίξετε, αν πάλι όχι, να το ξέρουμε χωρίς να μεν, αλλά, για να καθορίσουμε κι εμείς στο εξής την πορεία μας και να μη μπαίνουμε στον κόπο να ζητιανεύουμε χρήματα για την ανάπτυξη της περιοχής μας και να αποτρέπουμε όσους θέλουν να το κάνουν. Εξάλλου για το λόγο αυτό ψηφιστήκατε και ενδεχομένως θα ζητήσετε πάλι την ψήφο μας.

Δημήτριος Καφεντζής

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO)

Οι πρόσφυγες και το άσυλο αποτελούν εδώ και πολλά χρόνια ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στην ΕΕ, πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν καθημερινά ιδίως οι χώρες της νότιας Ευρώπης, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης. Ο κανονισμός του Δουβλίνου αναφέρει ότι η χώρα, στην οποία ο αιτών άσυλο φθάνει και είναι εγγεγραμμένος, πρέπει να επεξεργαστεί την αίτηση ασύλου, και ως εκ τούτου η πίεση στο σύστημα ασύλου στις χώρες αυτές είναι μεγαλύτερη από αυτή, που γνωρίζουν οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης.

Συνεπώς συζητείται, και ιδίως μετά τη μεγάλη ροή των προσφύγων το 2015, κατά πόσον η ΕΕ θα πρέπει να έχει αναγκαστική κατανομή προσφύγων, έτσι ώστε χώρες με καλές οικονομίες και λίγους πρόσφυγες να λαμβάνουν περισσότερους από τις χώρες με φτωχές οικονομίες και πολλούς πρόσφυγες. Το γεγονός, ότι αυτή η συζήτηση δεν έχει οδηγήσει σε συμφωνία, δείχνει ότι αλληλεγγύη προφανώς προς το παρόν είναι μια άγνωστη έννοια για ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η μεταχείριση των αιτούντων άσυλο αποτελεί εθνική ευθύνη, αλλά η ΕΕ έχει ήδη από το 2011 μία υπηρεσία, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), της οποίας ο στόχος είναι να αντιμετωπίσει αυτή τη μεγάλη πρόκληση. Η νομική βάση της EASO είναι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 439/2010.

Ως σημαντικός παράγοντας όσον αφορά την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, η EASO διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στην υλοποίηση του ενιαίου ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, ενισχύοντας τη συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποστηρίζοντας την έμπρακτη εφαρμογή της ισότητας και της δικαιουσίνης ως βασικών αξιών

του συστήματος ασύλου, καθώς και για τον συνεκτικό χειρισμό από τα κράτη μέλη των περιπτώσεων ασύλου.

Η EASO εδρεύει στην Βαλέτα, την πρωτεύουσα της Μάλτας, και απασχολεί περίπου 300 υπαλλήλους. Ο προϋπολογισμός της για το 2020 ήταν 114 εκατ. ευρώ.

Η αποστολή της EASO είναι να:

- ενεργεί ως κέντρο εμπειρογνομοσύνης για το άσυλο,
- συμβάλλει στην ανάπτυξη του ενιαίου ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου διευκολύνοντας, συντονίζοντας και ενισχύοντας την πρακτική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις πολλές πτυχές του ασύλου,
- βοηθά τα κράτη μέλη να εκπληρώσουν τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις τους για την προστασία σε άτομα που έχουν ανάγκη,
- παρέχει πρακτική και τεχνική υποστήριξη στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- παρέχει επιχειρησιακή υποστήριξη σε κράτη μέλη με ειδικές ανάγκες και σε κράτη μέλη των οποίων τα συστήματα ασύλου και υποδοχής βρίσκονται υπό ιδιαίτερη πίεση,
- παρέχει τεκμηριωμένα στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής και τη θέσπιση νομοθεσίας σε επίπεδο της ΕΕ σε όλους τους τομείς που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο σε θέματα ασύλου.

Και για την επίτευξη των στόχων αυτών, η EASO έχει μεταξύ άλλων τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- να παρέχει πληροφορίες για χώρες καταγωγής, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων στον τομέα του ασύλου,
- να παρέχει δεδομένα σχετικά με τις πρόσφατες τάσεις στον τομέα του ασύλου και των παραγόντων ώθησης και έλξης της μετανάστευσης,

- να αναπτύσσει και να παρέχει κατάρτιση για τη βελτίωση της ποιότητας και της εναρμόνισης στον τομέα του ασύλου,
- να συμβάλλει στη νέα προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης και να ενισχύει την επιτόπου παρουσία του προσωπικού της EASO,
- να συντονίζει τα μέτρα μετεγκατάστασης που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ.

Λόγω της πανδημίας COVID, η ΕΕ έλαβε 31% λιγότερες αιτήσεις ασύλου από τις αρχές του 2020 σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019, και οι αιτήσεις αναμένεται να παραμείνουν χαμηλές λόγω των περιοριστικών μέτρων όσο αφορά τα ταξίδια. Σύμφωνα με τις στατιστικές, τον Ιανουάριο υποβλήθηκαν πάνω από 65.000 αιτήσεις ασύλου και τον Αύγουστο 40.000, δηλαδή μείωση κατά 40%. Οι αριθμοί είχαν αυξηθεί ελαφρώς τον Ιούλιο όταν μειώθηκαν οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί, με αποτέλεσμα την υποβολή των περίπου 43.000 αιτήσεων. Αυτό δείχνει ότι η μειωμένη κινητικότητα και τα έκτακτα μέτρα πανδημίας εξακολουθούν να επηρεάζουν τον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται στις εθνικές αρχές ασύλου.

Από την ίδρυσή της το 2011, η EASO έχει στηρίξει την Ελλάδα με σκοπό την παροχή συνδρομής στις διαδικασίες ασύλου. Από το 2015 της παρέχει υποστήριξη στο πλαίσιο τόσο των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης, όσο και της μετεγκατάστασης, πραγματοποιώντας διάφορες δραστηριότητες, όπως ταυτοποίηση των πιθανών αιτούντων διεθνή προστασία, και παροχή συμβουλών στους υπεύθυνους για τον χειρισμό υποθέσεων καταγραφής των υποψήφιων για μετεγκατάσταση.

Από τον Μάρτιο του 2016 η EASO υποστηρίζει την ελληνική Υπηρεσία Ασύλου όσον αφορά

τις ελληνικές διαδικασίες επιλεξιμότητας και παραδεκτού των αιτήσεων. Για τον σκοπό αυτό η EASO έχει αποστείλει εμπειρογνώμονες υπεύθυνους για τη διενέργεια συνεντεύξεων με τις οποίες αξιολογείται συστηματικά σε ατομικό επίπεδο το παραδεκτό κάθε αίτησης για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα.

Στις 28 Ιανουαρίου 2020, η EASO και η ελληνική κυβέρνηση υπέγραψαν συμφωνία για τη φιλοξενία του Επιχειρησιακού Γραφείου της EASO στην Ελλάδα. Η συμφωνία υπογράφηκε στην Αθήνα από την Εκτελεστική Διευθύντρια της EASO, Νίνα Γρηγόρη, και τον Αναπληρωτή Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου της Ελλάδας, Γιώργο Κουμουτσάκο.

Με βάση ένα επιχειρησιακό σχέδιο που είχε υπογραφεί μεταξύ της EASO και της Ελλάδας τον Δεκέμβριο του 2019, ο οργανισμός έχει ήδη αυξήσει την επιχειρησιακή του παρουσία προς υποστήριξη των ελληνικών αρχών. Το απεσταλμένο προσωπικό της EASO θα διπλασιαστεί κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους και θα εργαστεί για να υποστηρίξει την ελληνική υπηρεσία ασύλου, την εθνική μονάδα του Δουβλίνου, την υπηρεσία υποδοχής και ταυτοποίησης και την αρχή προσφύγων. Το προσωπικό θα περιλαμβάνει κοινωνικούς λειτουργούς, προσωπικό υποστήριξης επιτόπου, προσωπικό υποδοχής, διερμηνείς και διοικητικό προσωπικό.

Με αυτήν την αύξηση, η επιχειρησιακή παρουσία στην ελληνική ηπειρωτική χώρα θα αυξηθεί κατά τέσσερις φορές από το επίπεδο του 2019, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού που τοποθετείται μόνιμα στις νέες τοποθεσίες στη Θεσσαλονίκη και στα Ιωάννινα, για να υποστηρίξει την τακτική διαδικασία

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Ο Ιωάννης Καρούσος του Ευαγγέλου και της Γεωργίας Πάντου -εγγονός της Άννας Πάντου-πέρασε στις Πανελλήνιες Εξετάσεις 2020 στη Γεωπονική Σχολή Αθηνών.

- Η Βασιλική Βλαχογιάννη του Σωτηρίου και της Αγγελικής πέρασε στις Πανελλήνιες Εξετάσεις 2020 στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

- Στις 23 Σεπτεμβρίου 2020 στο Μυστρά, στον χώρο του Ινστιτούτου Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού, πραγματοποιήθηκε τελετή βράβευσης των πρωτευσάντων μαθητών του Δήμου Σπάρτης στις Πανελλήνιες Εξετάσεις 2020, Από το Λύκειο Καστορείου βραβεύτηκαν οι μαθητές και σήμερα φοιτητές ΑΕΙ Ρούμπου Αναστασία, Φασουλόπουλος Παναγιώτης και Σαχλά Ελένη.

- Ο Πάνος Φασουλόπουλος του Αθανασίου έλαβε το Β΄ βραβείο -με χρηματικό έπαθλο αξίας 400 ευρώ- στον μαθητικό διαγωνισμό με θέμα: «Τα παιδιά μένουν ασφαλή στο σπίτι και δημιουργούν». Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε από το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης, την περίοδο της πρώτης απαγόρευσης κυκλοφορίας λόγω της πανδημίας, στην κατηγορία διαγωνιζομένων μαθητών Γυμνασίου - Λυκείου.

E.B.

Οι συμπολίτες μας Φάνης Μιράκα, Ντάνιελ Τράικου, Παύλος Πένεφ και Χρήστος Πένεφ φρόντισαν και καθάρισαν με επιμέλεια το πέτρινο συντριβάνι που βρίσκεται στην πλατεία της Κωμόπολής μας. Είναι χαρά μας οι νέοι του χωριού μας να προσφέρουν εθελοντικά στον τόπο μας και εκτιμούμε ιδιαίτερα την προσφορά τους.

E.B.

Η Αγγαΐα Κωνσταντέλη, ακούραστη και πάντα δημιουργική, έχει εισχωρήσει πλέον στον μαγικό χώρο της λογοτεχνίας εμπλουτίζοντας τον κάθε φορά με το δικό της ποιητικό λιθαράκι. Για άλλη μια φορά πληροφορηθήκαμε ότι το ποιήμα της «Η τρομερή μου η λαλιά στον κόσμο όλο ας πχήσει» διακρίθηκε στον 9΄ Παγκόσμιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό της Αμφικτιονίας Ελληνισμού για το έτος 2020 και έλαβε το Α΄ βραβείο που, όπως είπε, το αφιερώνει σε όλο τον κόσμο με την ευχή από τον χρόνο η ζωή να μπει στην κανονικότητά της και να αποκτήσει πάλι νόημα και ομορφιά. Συχαρητήρια στην Αγγαΐα και της ευχόμαστε να συνεχίσει να μας ταξιδεύει με τα εμπνευσμένα ποιήματά της.

E.B.

Στην Αγορά του Καστορείου

Το Ζαχαροπλασείο «Λιχούδης» έκλεισε και οι κάτοικοι του Καστορείου αλλά και των γύρω χωριών στερούνται τις νόστιμες λιχουδιές του. Η απουσία του αποδυναμώνει την αγορά του χωριού μας και κάθε κλείσιμο καταστήματος είναι απώλεια στην εμπορική κίνηση του χωριού. Είναι γεγονός ότι με την οικονομική κρίση, που πέρασε και συνεχίζει να περνά η χώρα μας, και τις επιπτώσεις της πανδημίας του covid-19 σε συνδυασμό με τις αλλαγές που έφερε στην τοπική κοινωνία ο αυτοκινητόδρομος Λεύκτρο - Σπάρτης, οι αντοχές στην αγορά του χωριού μας δοκιμάζονται καθημερινά.

Ελπίδα και αισιοδοξία στην αγορά, έφερε το άνοιγμα του κρεοπωλείου με ντόπια προϊόντα της Φάρμας Παπαδόπουλου στο ίδιο οίκημα, που στεγαζόταν το Ζαχαροπλασείο. Το κρεοπωλείο κυριολεκτικά έλειπε από το χωριό μας με αποτέλεσμα το αγοραστικό κοινό της περιοχής μας να έχει λόγο να καταφεύγει στην αγορά της Σπάρτης. Το νέο κατάστημα, ιδιαίτερα προσεγμένο, με τάξη και καθαριότητα, πέρα από κρέατα προσφέρει γκάμα αρτοποιασμαμάτων, ζυμαρικών, και εποχικά είδη μανάβικης. Ευχόμαστε στον συμπατριώτη μας Γιώργο Παπαδόπουλο καλό ξεκίνημα, καλές δουλειές και με προσοδοφόρα πορεία.

E.B.

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην ALPHA BANK με αριθμό 112-002101-399452.
IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452
Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος, Αικατερίνη Σμυρνίου, Ταμίας.
Σας προτείνουμε να καταθέσετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν τον λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας. Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.
Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνίου

ασύλου της χώρας. Ταυτόχρονα, ο αριθμός των κοινωνικών λειτουργών θα διπλασιαστεί στα νησιά και θα τριπλασιαστεί στην ηπειρωτική χώρα. Οι δραστηριότητες της EASO στην Ελλάδα το 2020 περιλαμβάνουν χρηματοοικονομική δέσμευση τουλάχιστον 36 εκατ. ευρώ.

Στην ανακοίνωση της 6ης Απριλίου 2016 με τίτλο "Προς μια μεταρρύθμιση του ενιαίου ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και ενίσχυση των νομικών οδών στην Ευρώπη", η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθόρισε τις προτεραιότητες της για τη μεταρρύθ-

μιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, με στόχο την εναρμόνιση των προτύπων ασύλου στην ΕΕ και επιτάχυνση των διαδικασιών.

Μέρος αυτής της μεταρρύθμισης, η οποία αποτελεί βασικό μέρος της ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη μετανάστευση, είναι η μετατροπή της EASO σε ένα πλήρη οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το άσυλο (European Union Agency for Asylum - EUAA), με αυξημένες αρμοδιότητες. Ειδικότερα, θα βελτιώσει τη λειτουργία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος

ασύλου μέσω ενός μηχανισμού παρακολούθησης και βοηθώντας τα κράτη μέλη όταν τα συστήματα ασύλου και υποδοχής τους βρίσκονται υπό δυσανάλογη πίεση, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα.

Λαμβάνοντας υπόψη την έκταση των προτεινόμενων αλλαγών στον ιδρυτικό Κανονισμό της EASO, η λειτουργία του νέου οργανισμού θα είναι σταδιακή. Πολλά προπαρασκευαστικά μέτρα βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη, ενώ άλλα θα τεθούν σε εφαρμογή κατά την έναρξη ισχύος του νέου κανονισμού. Περαιτέρω

μέτρα θα εφαρμοστούν σταδιακά τους μήνες μετά την έναρξη ισχύος. Η οριστική ημερομηνία έγκρισης δεν είναι ακόμη γνωστή, καθώς εξαρτάται από τις τρέχουσες διαπραγματεύσεις στα πλαίσια του Συμβουλίου της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κάρεν Καλίσα Χιώτη

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την EASO στην ακόλουθη ιστοσελίδα:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/72a8e617-ef5c-11e6-8a35-01aa75ed71a1/language-el/format-pdf>

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΕΛΙΑΣ Το ελαιόλαδο έχει μέλλον;

Η 26η Νοεμβρίου έχει καθιερωθεί από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ελαιολάδου (COI) ως η παγκόσμια ημέρα ελαιόδεντρου. Μάλιστα το 2019 η ημέρα αυτή υιοθετήθηκε και από την UNESCO. Την πρόταση στην UNESCO την έκαναν η Τυνησία και ο Λίβανος (!) και είχε ως στόχο την προστασία της ελιάς και την προώθηση των αξιών της ειρήνης, της σοφίας και της αρμονίας που συμβολίζει, εάν μάζ λείει κάτι αυτό για το δικό μας παρελθόν. Έτσι η ελιά θεωρείται πολιτιστική και φυσική μας κληρονομιά. Ελπίζω αυτό να μη σημαίνει και τη μετατροπή της παραγωγής του ελαιολάδου σε κληρονομιά απλώς «διατηρητέα».

Φέτος η μέρα γιορτάστηκε με λαμπρότητα, ιδιαίτερα στην ναυαρχίδα της παραγωγής, την Ισπανία. Στο πλαίσιο αυτό, ο COI διοργάνωσε στην Ισπανία τηλεσεμινάριο με θέμα «Το μέλλον στον τομέα του ελαιολάδου». Στην ίδια εκδήλωση απονεμήθηκαν και τα βραβεία ποιότητας ελαιολάδου «Mario Solinas», που αφορά στον πλέον έγκυρο και διεθνώς αναγνωρισμένο διαγωνισμό. Στην ενότητα «Οι γυναίκες είναι το μέλλον του ελαιολάδου» έγινε παρουσίαση του δικτύου ελαιολάδου γυναικών «Women in Olive Oil», που ιδρύθηκε φέτος

και ήδη αριθμεί 1800 μέλη από σχεδόν 50 χώρες. Μάλιστα εντύπως προκαλεί η συμμετοχή και ηγετική δράση γυναικών από τις αραβικές χώρες. Όπως διαπιστώνουμε, η κατάσταση προχωράει με σύγχρονες δράσεις.

Ας αφιερώσουμε λίγο κείμενο στις γυναίκες που ασχολούνται με το ελαιόλαδο, ώστε να δείξουμε και τη δύναμη των κοινωνικών δικτύων μέσω του internet, γεγονός στο οποίο έχουμε αναφερθεί με πολλά άρθρα σ' αυτό το περιοδικό. Το ξεκίνημα έγινε τον Απρίλιο του 2020, όταν η Jill Myers με έδρα το Charlottesville της Βιρτζίνια, ίδρυσε το Women in Olive Oil (WIOO), ξεκινώντας από ένα μικρό γκρουπ στο Facebook που επεκτάθηκε παγκοσμίως σε λίγες μέρες. Ο στόχος του δικτύου είναι «να συμβάλει στην ατομική και κοινωνική πρόοδο των γυναικών μέσω του κοινού συνδέσμου του ελαιολάδου». Η ανταπόκριση των γυναικών αποδεικνύει την ανάγκη για τέτοιες δράσεις.

Η Myers, όπως δηλώνει, δημιούργησε το WIOO για να ενώσει μια διαφορετική ομάδα γυναικών σε ολόκληρη τη βιομηχανία του ελαιολάδου και να υποστηρίξει θετικές αλλαγές παγκοσμίως, μέσω πρωτοβουλιών που σχετίζονται με την υγεία και τη διατροφή, τις μαγειρικές τέχνες, την εκπαίδευση, τις περιβαλλοντικές και γεωργικές πρακτικές, την παραγωγή ελαιολάδου, το δίκαιο εμπόριο, το μάρκετινγκ, τις εισαγωγές, την εξαγωγή και την ισοτιμία των φύλων. Στο WIOO χωρούν όλες οι γυναίκες που έχουν σχέση με την παραγωγή αλλά και προώθηση του ελαιολάδου, όπως παραγωγοί, εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες και εμπειρογνώμονες. Στα μέλη περιλαμβάνονται ηγετίδες της βιομηχανίας ελαιολάδου, σεφ, αγρότισσες, μυλωνούδες, χημικοί, ερευνήτριες, δοκιμάστριες, εκπαιδευτικοί, εισαγωγείς, εξαγωγείς και λιανοπωλητές.

Με χαρά βλέπουμε ότι στην ηγετική ομάδα του δικτύου συμμετέχουν δραστήριες Ελληνίδες

από το χώρο του ελαιολάδου, όπως η Χριστίνα Στριμπάκου από τη Μεσοπνία, συνιδρύτρια του LIÁ Premium Olive Oil, η οποία είναι διευθύντρια διεθνών σχέσεων του δικτύου. Επίσης η Βαρέβα Ρουσάκη από την Πάτρα, συνιδρύτρια του Dreams & Knowledge, η Ιωάννα Κανελλοπούλου από την Ακράτα, η Χριστίνα Χρυσούλα από την Κρήτη, η Μαριάννα Δεβετζόγλου και η Δήμητρα Μαθιοπούλου από την Πελοπόννησο. Ανάμεσα στα μέλη βρίσκουμε γυναίκες που ασχολούνται με τη γαστρονομία και την προώθηση του ελαιολάδου ως υψηλού γαστρονομικού προϊόντος.

Αλλά ας δούμε και μια άλλη δράση, πάλι από γυναίκα, την ιστοσελίδα «Greek Liquid Gold», ότι δεν είναι Ελληνίδα αλλά Αμερικανίδα, η Dr. Lisa Radinovsky, η οποία διαχειρίζεται τη συγγραφή, την επιμέλεια, τη φωτογράφιση και την αλληλογραφία, καθώς και υπηρεσίες διαφήμισης, γραφής και επεξεργασίας αγγλικής γλώσσας σε ελληνικές εταιρείες ελαιολάδου. Και αυτή προωθεί το αυθεντικό έξτρα παρθένο ελαιόλαδο και παρέχει πληροφορίες και νέα για το ελληνικό έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, την ποιότητά του, τα οφέλη για την υγεία, τους παραγωγούς, τους εμφιαλωτές και τους εξαγωγείς, τα μέρη όπου κατασκευάζεται και άλλες πτυχές του ελληνικού ελαιολάδου. Η Radinovsky με πτυχίο της Αγγλικής από το Πανεπιστήμιο του Πρίνστον και διδακτορικό από το Πανεπιστήμιο Duke στις ΗΠΑ, κάνει μαθήματα στις επιστήμες, το σχεδιασμό και τη φωτογραφία. Το ερέθισμα για να δημιουργήσει αυτήν την ιστοσελίδα ήταν, όταν άρχισε να γράφει και να φωτογραφίζει τον ελληνικό κόσμο του ελαιολάδου για τους Olive Oil Times, από τον Μάρτιο του 2015,

όπου και απογοητεύτηκε από την έλλειψη ενημερωμένων διαδικτυακών αγγλικών ειδήσεων σχετικά με το θέμα. Έτσι ξεκίνησε το υπέροχο ταξίδι της, όπως δηλώνει, στον κόσμο του ελαιολάδου, συμπληρώνοντας την ιστοσελίδα και με σελίδα στο facebook. Μεταξύ άλλων το Greek Liquid Gold μοιράζεται επίσης νέα και πληροφορίες σχετικά με το εμφιαλωμένο και επώνυμο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο από όλη την Ελλάδα, καθώς και τους αγροτικούς και τουριστικούς προορισμούς σε όλη τη χώρα και την προώθηση του ελαιολάδου συνεχίζει να επεκτείνει την κάλυψη σε όλες τις περιοχές. Η ευγνωμοσύνη των Ελλήνων ελαιοπαραγωγών έχει εκφραστεί και με την απονομή από το Σύνδεσμο Δήμων Κρητικής Ελιάς (Σύνδεσμος Ελαιοκομικών Δήμων Κρήτης, ΣΕΔΗΚ) των βραβείων Silver Minoan Olive Tree και Green Minoan Olive Tree.

Λέτε, τελικά, η αλλαγή να έρθει από τις γυναίκες; Καθόλου απίθανο. Ευχόμαστε να δούμε και δραστήριες Λακώνισσες στην πρώτη γραμμή. Σας προτείνουμε, φίλες ελαιοπαραγωγοί, να γίνετε μέλη του δικτύου WIOO στο facebook.

Μετά από όλα αυτά τα ωραία ας έλθουμε και στις προβλέψεις, για τις τιμές, την παραγωγή και την κατανάλωση από τους ειδικούς. Στο τηλεσεμινάριο του COI στην Ισπανία, στις 26 Νοεμβρίου 2020, διάλεξε έδωσε ο διεθνής αναλυτής για τον τομέα της ελιάς, καθηγητής και σύμβουλος Juan Vilar, ο οποίος έχει ηγηθεί στρατηγικών προσπαθειών στην ελαιοκαλλιέργεια σε διάφορες χώρες, όπως Τυνησία, Νέα Ζηλανδία, Πορτογαλία, Αργεντινή, Ισπανία κ.λπ.

Ψάχνοντας στο internet βρήκα ότι πρόσφατα ο Vilar μαζί με δύο προέδρους μεγάλων οργανισμών

στην παραγωγή και διακίνηση του ελαιολάδου σχολιάζουν το μέλλον του ελαιολάδου και τις επιπτώσεις από την πανδημία του Covid-19. Τον Antonio Luque, Πρόεδρο του DCOOP – εάν δεν τον ξέρετε είναι συνεταιρισμός 75000 παραγωγών, αγροτών και κτηνοτρόφων στην Ισπανία - θα βρείτε τα προϊόντα τους ακόμη και στο Amazon με το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο υπό τον τίτλο Tree to bottle extra virgin oil, τώρα τα 500ml προς 4.48 δολάρια. Και τον Ignacio Silva, Πρόεδρο της Deoleo, παγκόσμια ηγετίδα στην παραγωγή και τυποποίηση ελαιολάδου. Δηλώνουν ότι βασικός άξονας για την προώθηση του ελαιολάδου είναι η τεχνολογική καινοτομία και ο έλεγχος της ικνυλασιμότητας από το χωράφι στο μπουκάλι. Σημειώστε το αυτό, θυμίζει κρασί και ονομασία προελεύσεως. Έχω ένα σχόλιο και παρακάτω.

Σύμφωνα με τους παραπάνω η κρίση Covid-19 επηρέασε και τον τομέα του ελαιολάδου παρότι, όπως λέει ο Vilar, στην αρχή, και λόγω του περιορισμού, υπήρξε αύξηση της κατανάλωσης η οποία όμως στη συνέχεια μειώθηκε λόγω και της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών. Διεθνείς εκθέσεις δεν έγιναν, το δίκτυο Horeca έκλεισε και υπήρξε επιβράδυνση στο διεθνές εμπόριο. Παρόλα αυτά εκατοντάδες εταιρείες, το τελευταίο διάστημα, κατάφεραν να μειώσουν τον αντίκτυπο της κατάστασης στις επιχειρήσεις τους, αντιδρώντας με ευκινησία ώστε να προσαρμόσουν τις υπηρεσίες τους σε νέες ανάγκες.

Όμως όσον αφορά στο θέμα της βιωσιμότητας του ελαιολάδου, το σοβαρό πρόβλημα που αναδεικνύεται είναι η λεγόμενη «κρίση ζήτησης», δηλαδή, όπως λέει ο Ignacio Silva: «Η αύξηση της ζήτησης παγκοσμίως έχει οδηγήσει τους ελαιοπαραγωγούς να συνεχίσουν να αυξάνουν την παραγωγή προκειμένου να καλύψουν τον απαιτούμενο όγκο και το τρέχον μοντέλο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την υπερπροσφορά που έχει δημιουργηθεί».

Δηλαδή η ζήτηση έπιασε άνω όριο αλλά η παραγωγή έχει αυξηθεί τόσο που υπερκαλύπτει τη ζήτηση. Οι προτάσεις τους για την αντιμετώπιση της κατάστασης αφορούν σε πρωτοβουλίες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των δασμών, για παράδειγμα από τις ΗΠΑ ή μετά το Brexit από το Ηνωμένο Βασίλειο, σε υποχρεωτική παύση της παραγωγής. Πρέπει και' αυτούς να μειωθεί η παραγωγή με αντιστάθμισμα την αύξηση της ποιότητας του προϊόντος.

Οι ίδιοι δηλώνουν ότι είναι δύσκολο και μάλλον αδύνατο να βρεις εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο καλής ποιότητας στο ράφι του σουπερ μάρκετ. Πρόσφατα, η κυβέρνηση της Ισπανίας ξεκίνησε μια σειρά μέτρων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και του μέλλοντος του ελαιολάδου

με επίκεντρο την ποιότητα και την αναγνώριση της Ισπανίας ως ηγετίδας στον τομέα του ελαιολάδου. Όσον αφορά στον Antonio Luque, «η μόνη άμεση και αποτελεσματική λύση που μπορώ να δω είναι η υποχρεωτική απόσυρση της παραγωγής για την επόμενη σεζόν και η ιδέα της ενίσχυσης των ελαιώνων χαμηλής παραγωγής και υψηλού κόστους το οποίο θα βοηθήσει τον τομέα να επαναπροσδιοριστεί». Κάνουν και άλλες προτάσεις όπως περί μειονεκτιμάτων της κρατικής παρέμβασης- με ορισμό κατώτατης τιμής στο ελαιόλαδο- και πλεονεκτιμάτων του ελεύθερου ανταγωνισμού. Είναι προφανές ποια οικονομική σχολή ακολουθούν. Αλλά αυτό δεν είναι σκοπός αυτού του άρθρου. Αξίζει να σημειώσουμε την πρόταση του Juan Vilar, ότι απαραίτητο να «προωθήσουμε την κατανάλωση με

έντονο και προληπτικό τρόπο σε όλο τον πλανήτη, ειδικά σε ώριμες αγορές και χρήστες ηλικίας έως 50 ετών».

Δεν είμαι ειδική στον τομέα, μερικές απλές σκέψεις κάνω. Αφού γέμισαν όλη την εύκρατη ζώνη με ελαιόδεντρα, τώρα έχουμε υπερπαραγωγή ελαιολάδου. Χιλιάδες στρέμματα, νέες ποικιλίες, μηχανήματα, εξοπλισμός, φτηνή παραγωγή, τώρα το ελαιόλαδο είναι πολύ, δεν καταναλώνεται. Και βέβαια ποιος θα πληρώσει το «κάρβουνο»; Ο αδύναμος κρίκος που είναι οι παραγωγοί. Οι εταιρείες μπορούν να διαμορφώσουν ότι τιμές θέλουν μιας και έχουν υπερπροσφορά πρώτης ύλης. Ανατριχιαστικό; Έτσι δουλεύει η αγορά! Φανταστείτε τα επόμενα χρόνια καταστάσεις επιδότσης για

σ' αυτό το περιοδικό. Και οι δράσεις, που αναφέραμε στο πρώτο μέρος του άρθρου, κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση.

Εις επέρρωση των παραπάνω, ο επίλογος δε θα είναι τόσο ευχάριστος. Θα κλείσουμε με τα τελευταία στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου για τη ζήτηση και τις τιμές των επιτραπέζιων ελιών και του ελαιολάδου με στοιχεία του Νοεμβρίου 2020. Οι κύριες εισαγωγικές αγορές στις επιτραπέζιες ελιές έχουν σημειώσει σημαντική μείωση κατά την περίοδο από Μάρτιο έως Αύγουστο 2020, με εξαίρεση τη Βραζιλία, της οποίας οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,4%. Η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις Ηνωμένες Πολιτείες φτάνοντας το μείον 30,3% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2019. Σήμερα στην Ελλάδα οι επιτραπέζιες ελιές πωλούνται από τους παραγωγούς στην τιμή των 0.70 ευρώ. Ας δούμε και τις τιμές του ελαιολάδου. Για την περίοδο 19 έως 25 Οκτωβρίου 2020, για το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο οι τιμές παραγωγού στην Ισπανία ήταν στα 2,27 € / κιλόγραμμα δίνοντας μια αύξηση 9,6%, στην Ιταλία ανήλθαν σε 3,90 € / κιλόγραμμα σημειώνοντας πτώση 8,2%, στην Ελλάδα στα 2,20 € / κιλόγραμμα σημειώνοντας πτώση 17,9% και στην Τυνησία στα 3,43 € / κιλόγραμμα πτώση 18% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους καλλιέργειας.

Ε.Λ.

Βιβλιογραφία
<http://www.greekliquidgold.com/index.php/en/news/405-women-in-olive-oil-new-group-becomes-a-global-movement>
<http://www.greekliquidgold.com/index.php/en/>
<https://www.juanvilar.com/the-future-of-olive-oil-featuring-some-of-the-most-recognized-experts-in-the-sector/>
<https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2020/11/Newsletter-155-EN-ES-FR.pdf>
<https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2020/11/IOC-prices-November-2020-rev1.html#chania-greece>

Οι φωτογραφίες προέρχονται από την ιστοσελίδα www.greekliquidgold.com

ΟΙ ΚΑΚΑΦΛΙΚΑΙΟΙ

ΜΙΑ ΠΟΛΥΚΛΑΔΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗ ΠΟΥ ΠΟΛΕΜΗΣΕ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΤΗΣ “ΣΙΩΠΗΛΗΣ ΣΤΡΑΤΙΑΣ” ΑΠΟ ΤΟΝ “ΜΙΔΑ 614” ΤΟΥ ΤΣΙΓΑΝΤΕ ΩΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

(Αντιγραφή από την εφημερίδα «Ακρόπολις, Παρασκευή 3 Δεκεμβρίου 1971, χωρίς να διατηρήσουμε το πολιτονικό σύστημα.)

ΤΟ ΣΑΜΠΟΤΑΖ στο φορτηγό «Καρόλα» είναι ένα από τα δραματικότερα επεισόδια του «μυστικού πολέμου». Η δραματικότητά του αναπαύεται όχι μονάχα από την αποκοτιά των ανδρών του «Συρραγίου 1», που αποφάσισαν το εγχείρημα σε μια περίοδο που το λιμάνι ελέγχονταν πλήρως από τα Ες-Ες και ήταν αδύνατη η προσπέλαση στα σκάφη των Γερμανών, αλλά από την τραγική του «άδικη», θα μπορούσαμε να πούμε, κατάληξη.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Δύο εκλεκτοί αγωνιστάί από την ίδια οικογένεια, ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΑΦΛΙΚΑΣ και ο πρωτοξάδελφός του ο ΖΩΡΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ στο σαμποτάζ αυτό έχασαν την ζωή τους, ενώ ο αδελφός του πρώτου, ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΚΑΦΛΙΚΑΣ που μετείχε στην παράτολμη επιχείρηση, διέφυγε την ύστατη στιγμή από τον θανάσιμο κλοιό των ΝΑΖΙ.

Όλο το Λιμάνι έκλαψε για τον χαμό των δύο γενναίων παλικαριών, που ως σήμερα κανείς δεν ξέρει πώς εγκλωβίστηκαν και εξοντώθηκαν από τους δημίους.

Ο θάνατος τους υπήρξε η πιο μεγάλη προσφορά μιας λεβέντικης οικογένειας στον αγώνα της «Σιωπής Στρατιάς» κατά των κατακτητών.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΠΑΡΤΗ

• Η οικογένεια των Κακαφλικά από το Καστόριο της Σπάρτης είναι από τα φωτεινότερα παραδείγματα του πνεύματος αυτοθυσίας της κατοχικής γενιάς.

Από τη στιγμή που πάτησαν οι κατακτηταί στη χώρα μας όλα τα μέλη –κάπου 25– της πολυκλαδικής οικογένειας, από τον μικρότερο ως τον μεγαλύτερο, έδωσαν το παρών στο προσκλητήριο για τη λευτεριά.

Οικογένεια φτωχών και έντιμων βιοπαλαιστών, περήφανοι και ανυπότακτοι, ανασταμένοι με τις παραδόσεις της λεβεντιάς που αιώνες

οδηγούν «τα παιδιά του Ταυγέτου» - οι Κακαφλικάιοι στάθηκαν αμετακίνητοι στις επάλξεις του ανελέητου αγώνα και πολέμου με κάθε τους ίνα τους τυράννους.

Η «Σιωπής Στρατιά» τους ανέκαλυψε γρήγορα. Τους πήρε στις γραμμές της. Από τον κλάδο του Γεωργίου Κακαφλικά (3 αγόρια και 6 κορίτσια) πρώτος ξεπετάχτηκε ο μεγαλύτερος αδελφός ο Παναγιώτης Κακαφλικάς κι ενώθηκε με τον «ΜΙΔΑ 614» του ηρωικού Γιάννη Τσιγάντε.

Ο Παναγιώτης πήρε μέρος σε πολλές αποστολές –ανάμεσα στο Κάιρο και την κατεχόμενη Ελλά-

κλόνισαν την υγεία του και πέθανε από οξεία λευχαιμία, τρία μόλις χρόνια μετά την απελευθέρωση.

• Ο αδελφός του Ευστάθιος, ο μόνος επιζών από τα αγόρια του Γεωργίου Κακαφλικά ακολούθησε τα χνάρια του μεγαλύτερου στο «Μίδα» και ώπου και ο ίδιος να φύγει κυνηγημένος από τους ΝΑΖΙ για την Μέση Ανατολή (όπου υπηρέτησε ως Ανθυπασπιστής) έλαβε μέρος σε επικίνδυνες αποστολές του «Μυστικού Πολέμου».

Στις αποκοιτίες του είχε βοηθό τον Βενιαμίν της οικογένειας, τον Δημήτρη, ένα παλληκάρι 20 χρόνων που τον σπούδαζε στον «Προμηθέα» και που η μοίρα έκοψε

Οι δύο τελευταίοι, από τον κλάδο του Γιάννη Κακαφλικά, όταν έφυγαν τα αδέρφια του νεαρού Δημήτρη στη Μέση Ανατολή, πήραν τον μικρό στην ομάδα τους, που ήταν επιφορτισμένη στην αρχή να μεταφέρει ασυρμάτους και κερκτικά και να μαζεύει πληροφορίες από την κίνηση του Λιμανιού διοικεύοντας καθημερινό «δελτίο» στα άλλα κλιμάκια της οργάνωσης.

Η ΣΥΝΔΕΣΙΣ

Όταν η υπηρεσία σαμποτάζ του «Απόλλωνος» ανετέθη, τέλη Ιουνίου του 1944, σε ψυχωμένους αξιωματικούς, οι δύο αδελφοί ο Γιώργος και ο Χρήστος Κακαφλικάς γνωρίζονταν μέσω ενός «συνδέσμου» με τον Αντισυνταγματάρχη Βασίλη Παναγόπουλο, τον περίφημο «Μεγάλο Βασίλη» του «Μυστικού Πολέμου».

Ο Παναγόπουλος έχει την γενική αρχηγία της υπηρεσίας σαμποτάζ και πλαισιώνεται από τρεις δοκιμασμένους αξιωματικούς, τον Ταγματάρχη Στέφανο Δούκα, τον Λοχαγό Διονύση Βέρρο και τον Υπολοχαγό Βασίλη Τούσσα.

Ο Δούκας, που είναι ο επικεφαλής του «μικρού επιτελείου», μοιράζεται τον όγκο των ευθυνών με τους δύο πολύτιμους συνεργάτες του. Για κάθε ενέργεια της ξεχωριστής αυτής ομάδας κατατοπίζεται πάντα ο «Μεγάλος Βασίλης».

Στο στάδιο της προπαρασκευής (εξεύρεση των πλέον εμπιστών προσώπων για την επάνδρωση των συνεργείων σαμποτάζ, ενοίκιαση αποθηκών για το κερκτικό υλικό, συγκρότηση δικτύου πληροφοριών), οι δύο αδελφοί Κακαφλικά μαζί με τον εξάδελφό τους Δημήτρη έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους.

ΤΑ ΔΥΟ ΓΚΑΖΟΖΕΝ

Ο Χρήστος, ο μόνος επιζήσας της οικογένειας από την τραγωδία του «Καρόλα», θυμάται τις πρώτες αξεχαστες ώρες της παθισμένης δράσεως το Καλοκαίρι '44.

– Με τον αλπομόνιπο τον Γιώργο μας είχαμε από ένα ταξί γκαζοζέν. Κάναμε κούρσες, πότε-πότε τα βάζαμε και σε καμιά συγκοινωνιακή γραμμή. Μα η δουλειά αυτή ήταν πάρεργη- πιο πολύ για τα μάτια. Όταν γνώρισα τον εξάίτερο Αν-

τισυνταγματάρχη Παναγόπουλο τα δύο γκαζοζέν μας άρχισαν δρομολόγια τακτικότητας με κερκτικό υλικό. Ανεβοκατεβαίναμε με 10 χιλιόμετρα την ώρα σε συνοικισμούς της Αθήνας και του Πειραιά, μεταφέροντάς το σε απίθανες γωνιές από όπου το παραλάμβαναν άλλες ομάδες. Μέναμε τότε στην οδό Τήνου αριθμό 6 – πλάι στον κινματογράφο «Ελληνίδα».

ΤΟΥΣΣΑΣ

Ο Υπολοχαγός Τούσσας (που είναι Στρατηγός σήμερα), με τον οποίον μας έφερε σε επαφή ο Παναγόπουλος, ήταν ο δάσκαλός μου στο γέμιμα των βομβών. Φιτάσαμε στο διαμέρισμα μια κρύπτη και φυλάγαμε τα κερκτικά (χελώνες, μύδια, κοντυλοφόρους). Χωριστά τοποθετούσαμε την νιτρογλυκερίνη, το υλικό με το οποίο γεμίζαμε τις βόμβες. Είχε την μυρουδιά του πικραμύδαλου. Θυμάμαι, αυτό το παλληκάρι, τον Τούσσα, όταν ερχόταν για το ... μάθημα. Πάντα γελαστός, αισιόδοξος – δεν τον είδα μια φορά να κατσοφιάζει και στις πιο δύσκολες στιγμές.

– Άντε, ρε παιδιά, να τους δείξουμε ποιοί είμαστε.

Ήταν μία κουβέντα που την έλεγε συχνά, όταν κινούσαμε με τις βόμβες για να τις πάμε στο Λιμάνι ή αλλού. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις βοηθούσε και ο ίδιος στη μεταφορά.

Κρατούσε πάντα μία τσάντα με διπλό χαρτονένιο πάτο. Από κάτω έκρυβε τις «χελώνες» κι από πάνω έβαζε ντομάτες και κρεμμύδια. Μαυριδερός, όπως ήταν, σαν τσιγγάνος, περνούσε πιο εύκολα για μαυραγορίτης. Κανά δυο φορές που πέσαμε πάνω σε μπλόκο, ούτε που μας έψαξαν.

Οι Γερμανοί δεν κυνηγούσαν τους ... μαυραγορίτες.

Τα «γκαζοζέν» μας που είχαμε με τον μακαρίτη τον Γιώργο μας έβγαλαν ασπροπρόσωπους εκείνες τις τρομερές ώρες.

Βέβαια δεν τα χρησιμοποιούσαμε πάντα. Ήταν φορές που το ... δύο τραμ αποδείχτηκε σωτήριο.

«ΑΔΙΚΑ...»

Ο Χρήστος Κακαφλικάς, που τριάντα τόσα χρόνια, δεν έχει αφήσει το βολάν από τα χέρια του, αναπολεί τις «μεγάλες στιγμές» του, που όπως συμβαίνει με όλους τους βετεράνους του «Μυστικού Πολέμου», κρατάνε μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά του.

Πολύ περισσότερο για τον 53άρη

οδηγό –ιδιοκτήτη ταξί– που η ιστορία του των χρόνων εκείνων δέχεται με το αίμα του αδελφού του και του πρωτεξάδελφου του. Δακρύζει στην ανάμνησή τους καθώς μονολογεί:

– Τσάμπα πήγαν τα δύο παιδιά. Βέβαια, έπεσαν για την Πατρίδα. Μα μπορούσαν να γλυτώσουν. Τα τίμησαν μετά θάνατον. Το Στρατηγείο της Μέσης Ανατολής με την «αναγνώριση» του Στρατάρχου Αλεξάντερ. Οι δικοί μας τούς έστειλαν μετάλλιο, όπως και σε μας τους ζωντανούς. Μα τα παλικάρια αυτά πήγαν άδικα. Αν ήταν να τα πιάσουν την ώρα του σαμποτάζ στο «Καρόλα», θα έλεγα πως δούλεψαν τα γρανάζια της ατυχίας, όλα μαζί, σε μια κρίσιμη στιγμή.

μαχικά. Στην παράτολμη αυτή επιχείρηση, σε μία τέτοια εποχή (Αύγουστος 1944) το Λιμάνι μονίμως μπλοκαρισμένο από επίλεκτα τμήματα των Ες-Ες οι σαμποιέρ έχουν τραγικές απώλειες. Δύο από τα πιο εκλεκτά μέλη της «Σιωπής Στρατιάς», ο Γεώργιος Κακαφλικάς και ο πρωτεξάδελφός του ο Δημήτρης, πληρώνουν την αποκοτιά τους με την ζωή τους.

Ο αδελφός του Γιώργου ο Χρήστος Κακαφλικάς, που μετέχει του συνεργείου καταστροφής –γλυτώνει την τελευταία στιγμή ως εκ θαύματος.

Είναι ο μόνος της οικογένειας που επέζησε από την τραγωδία του «Καρόλα».

ΟΙ ΚΑΚΑΦΛΙΚΑΙΟΙ, μία πολύ-

μαχτών του Μυστικού Πολέμου σφραγίστηκαν με το αίμα των δύο αγαπημένων παλληκάριων, του Γιώργου και του Δημήτρη. Ο Χρήστος Κακαφλικάς θυμάται τις μεγάλες ώρες τους, όταν ο Υπολοχαγός Τούσσας τούς μάθαινε την χρήση των κερκτικών βομβών, που τις έκρυβαν στο μικρό διαμέρισμα τους στην οδό Τήνου 6 και τις μετέφεραν με τα δυο ταξί γκαζοζέν που είχαν στο Λιμάνι και σ' άλλους συνοικισμούς στην Αθήνα και στην Πειραιά.

Οι άνδρες του «Συρραγίου 1» έχουν ειδοποιηθεί για την επιχείρηση στο φορτηγό «Καρόλα». Ο αρχηγός της ομάδας, Γιώργος Κακαφλικάς, με τον αδελφό του, τον Χίστο συναντώνται τις τελευταίες μέρες του Ιουλίου με τον Υπολοχαγό Τούσσα που θα δώσει και το σύνθημα της εξορμήσεως.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ο Χρήστος Κακαφλικάς θυμάται:

Εκείνο που μας απασχολούσε πολύ, ήταν ποιος θα «κολλούσε» τις «χελώνες».

Στο συνεργείο μας υπάρχουν παιδιά διαλεγμένα ένα κι ένα. Δεν λογιάριζαν το χαρακίρι. Τα Ες-Ες αγρυπνούσαν μέσα κι έξω από το σκάφος. Ο πρωτοξάδελφός μου ο αλπομόνιπος Δημήτρης μας, σπούδαζε την νύχτα στον «Προμηθέα» και το πρωί δούλευε στο λιμάνι. Ο αδελφός μου ο Γιώργος, σαν υπεύθυνος του συνεργείου, ανέθεσε σ' αυτόν να μας υποδείξει ποιον θεωρούσε περισσότερο κατάλληλο για τη «δουλειά» αυτή. Έπρεπε να είναι κάποιος που δεν θα συγκέντρωνε πάνω του τις υποψίες των φρουρών και θα είχε και πείρα από προηγούμενες «δουλειές».

– Ο Νίκος ο Διακάκης είναι αυτός που ζήτημα. Είναι βέβαιο πως θα τα καταφέρει, μάς είπε ο Δημήτρης.

– Έχει φάει με το κουτάλι το Λιμάνι, τον ξέρουν όλοι, έχει και «πάσο» για να μπαίνει ελεύθερα στην απαγορευμένη ζώνη. Κάνει και βάρδιες στη φόρτωση του «Καρόλα».

Ο Γιώργος συμφώνησε με τον μικρό. Τον ήξερε τον Διακάκη, του είχε εμπιστοσύνη. Στη συνάντησή μας με τον Υπολοχαγό Τούσσα κανονίστηκαν οι λεπτομέρειες της αποστολής μας.

Δ. Κοκκινάκης

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΟΙ ΝΙΚΟΛΑΙΟΙ -ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΧΥΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑ

Η κυριαρχία της ισχυρής λακεδαιμονικής οικογένειας των Νικολαίων-Νικολοπουλαίων από τη Λογκάστρα-Σουσιάνους, για την οποία τόσο έχουν γραφεί και θα γραφούν ακόμη, επεκτείνονταν κυρίως προς τα χωριά του Βόρειου Ταυγέτου και την επώνυμη οροσειρά μέχρι τα Πηγάδια, την παλιά Καστανιά και τα Πισινά Χωριά (Αλαγονία). Και βέβαια κέντρο είχαν τον Μυστρά, που ακουόταν τότε σ' όλο τον Μοριά και τη Λακωνία, τον Πάρωνα και την Καλαμάτα. Κατά την περίοδο της «Πρώτης Τουρκίας» οι Νικολαίοι ήσαν «Κάποι» στους Τούρκους κυρίαρχους της περιοχής, ένα είδος εμπιστευμένων, εγγυτών δηλαδή για τη διατήρηση της τάξεως από τις διάφορες προβολές των εγχωρίων ληστών. Αργότερα, βέβαια και με την εξέλιξη των πραγμάτων, αναγκάζονται να ενώσουν τα όπλα τους με τους Κλέφτες των γύρω χωριών και να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο κατά την έναρξη της Επανάστασης του 1821. Το νέο σοικείο που θέλω να παρουσιάσω εδώ είναι οι τρεις οχυρωμένες θέσεις που κατείχαν και που αποδεικνύουν τη δύναμη της πολεμικής αυτής λακεδαιμονικής οικογένειας. Κυρίως οι θέσεις αυτές προκαθο-

ρίζονταν από την ίδια τη σκληρή φύση και την απάτη πέτρα του Ταυγέτου, τα φοβερά και ανυπόταχτα λογκαστρίτικα βουνά, τη θέση Νικολέικα που εκτείνεται μετωπικά στο τοπικό βουνό της Καστανιάς και τη Ρεξινέικη σπηλιά, ένα φυσικό και χτισμένο μαζί οχυρό-σπηλαιο, με κρύπτες, διαίρεσεις

εσωτερικά και διαφυγή-τούνελ, που κείται μέσα στη σχισμή του Βρυσιώτικου, στα ορεινά όρια Καστανιάς-Γεωργισίου, με πολεμότητες και δύναμη αμυντική απροσμέτρηση λόγω του εδάφους. Οι Ρεξιναίοι είναι Νικλαίοι-Νικολόπουλοι καθώς και οι Παπανικολό-

λάου-Στραβοκέφαλοι, αλλά ονομάστηκαν έτσι από τον αρχοντικό σκούφο που φορούσαν, το «ρεξινί», πράγμα που αποδεικνύει την αρχοντική τους καταγωγή. Οι Ρεξιναίοι, που στα βαφτιστικά τους ονόματα επικρατεί το όνομα Ευστράτιος, Παναγιώτης, Γεώργιος, καθώς και οι άλλοι Νικολοπου-

λαίοι το γνωρίζουν αυτό και κωχώνται για την ένδοξη καταγωγή τους. Είναι γνωστός άλλωστε και ο εντόπιος καπετάνιος Γεώργιος Νικολόπουλος ή Παπανικολόπουλος, αδελφός του ιερέα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας Ιωάννη, καθώς και η δυναμική του παρέμβαση

στα θέματα του Δήμου Καστορείου κατά την περίοδο της επιβολής φόρου σε κουκούλια από τον Επίσκοπο Σπάρτης Δανιήλ (1834), που, μαζί με άλλους προκρίτους, αρνήθηκε την εισφορά αυτή κινήσαντες «ανταρσία», όπως την ονόμασαν οι Αρχές. Οι Νικολόπουλοι της Καστανιάς κατέχουν κατοικίες στις προσβάσεις σχεδόν του Ταυγέτου (Ρεξινέικα σπηλιά) και το παλιό αρχοντικό των απογόνων του Γ. Νικολόπουλου διατηρεί ακόμη τις πολεμότητες. Σ' αυτό το σπίτι κατέλυσε ο Ιμπραήμ στις καταστροφικές εφόδους που έκανε εκεί και που δεν το έκαψε αναγνωρίζοντας τη φιλοξενία που του προσέφερε. Πλησίον είναι και η παλιά οικία του ιερέα της Επανάστασης Ιωάννη Νικολόπουλου, που διατηρεί κι αυτή την οικοδομική γραμμή της εποχής με καμάρα.

Οι Νικολόπουλοι είναι μικρόσωμοι, μαυριδεροί, με σωματική ρώμη και πνευματικές χάρες αξιοσημείωτες. Και σήμερα διακρίνονται στις επιστήμες κι έχουν δυναμισμό και αρχοντιά στους τρόπους τους.

Δημητρίου Καλλιάνη αναδημοσίευση για τον «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Φωτο: Ρεξινέικη Σπηλιά από μέσα (από Βασίλης Λαγανάς)

Στη μνήμη της φίλης μου και κουμπάρας μου Χριστίνας Ανδριανού

Στις 30/9/2020 έφυγε από τη ζωή η δασκάλα Χριστίνα Ανδριανού. Μια μεγάλη κυρία που ήξερε να δίνει αγάπη, καλοσύνη και κατανόηση. Την εποχή που η Χριστίνα υπηρετούσε, τα σχολεία λειτουργούσαν κάθε μέρα πρωί - απόγευμα και τις Κυριακές υποχρεωτικός εκκλησιασμός. Σε όποιο σχολείο υπηρέτησε, άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις γιατί αγαπούσε πολύ τα παιδιά και στους γονείς φερόταν με καλοσύνη και ευγένεια. Δεν σήκωσε ποτέ χέρι να χτυπήσει παιδί και στην έδρα της δεν υπήρχε ποτέ βέργα ούτε για εκφοβισμό. Ηθελε τα παιδιά να μάθουν γράμματα με αγάπη στο βιβλίο και όχι με τον φόβο της βέργας.

Τότε έλεγαν ότι το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο -από κανένα παράδεισο δεν βγήκε. Βγήκε από τα αρρωστημένα μυαλά μερικών δασκάλων με πολλά απωθημένα

και τελειώς ακατάλληλων γι αυτό το λειτουργήμα. Και με τις βέργες σπάζανε τα κεράκια των παιδιών, χωρίς να καταλαβαίνουν τι κακό έκαναν στην ψυχή τους.

-Εσύ, κουμπάρισσα μου, ποτέ δεν μπορούσες να κάνεις κάτι τέτοιο με τόσο καλοσύνη και αγάπη που διαθέτες.

Θυμάμαι, όταν ερχόσουν στο πατρικό μου σπίτι στο Καστρί, ο πατέρας μου σε υποδεχόταν με ένα μεγάλο χαμόγελο και σου έλεγε «καλώς τη λεβέντισσα»!

Ναι, αυτό ήσουν, μια λεβέντισσα!

Η φίλια μας άρχισε στις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου, γιατί εγώ στο Δημοτικό πήγαινα στο Καστρί.

Στο Γυμνάσιο, στη Σπάρτη, τα χρόνια ήταν πολύ δύσκολα, γιατί είχαμε περάσει την Κατοχή και ο Εμφύλιος δεν είχε τελειώσει ακόμη. Τότε δεθήκαμε με μια ωραία

φιλία και με το δικό σου ωραίο χιούμορ μάς φαίνονταν όλα αστασία μέσα σ' εκείνα τα κρύα δωμάτια, που νοικιάζαμε και προσπαθούσαμε με τα μαγκάλια και τα κάρβουνα να ξεπεράσουμε το διαπεραστικό κρύο της Σπάρτης.

Περάσανε πολλά χρόνια, ήρθαν και καλύτερες ημέρες και η φιλία μας κρατούσε δυνατά. Κάποια στιγμή γίναμε και κουμπάρες. Έγινες νονά της κόρης μου, αλλά η φιλία ήταν πάνω από την κουμπάρια.

Η γνωριμία σου με τον Γιάννη Κορζή εξελίχτηκε σε μια αμοιβαία εκτίμηση και τότε δεθήκαμε πιο πολύ. Πολλά καλοκαίρια πηγαίναμε σε ένα πολύ ωραίο χωριό της Μάνης, στην Τσιόπα κι εκεί θυμάμαι τις ατελείωτες συζητήσεις που είχατε και συμφωνούσατε ότι στη ζωή έχει σημασία τι αφήνεις πίσω σου.

-Εσύ, κουμπάρισσα μου, άφη-

σες μεγάλο έργο πίσω σου. Έργο, που έχει σχέση με την ζωή των παιδιών. Και πέρασαν πολλά παιδιά από τα χέρια σου, που είχαν την ευτυχία να νοιώσουν τη μεγάλη αγάπη που έχουν ανάγκη τα παιδιά από τον δάσκαλο και σημάδευε την ζωή τους.

Μετά τη σύνταξη της, η Χριστίνα έζησε στην Καστανιά που τόσο αγαπούσε κι εκεί ήταν πολύ ευτυχισμένη. Την είδα ένα μήνα πριν -ήταν καταβεβλημένη- αλλά επικοινωνούσε και είχε πάντα μια καλή κουβέντα για όλους.

Θα λείψεις, Χριστίνα, πρώτα στην οικογένειά σου και μετά σε όλους όσους σε γνώρισαν. Τελειώνει μια γενιά που έζησε τα πάντα, Κατοχή, Εμφύλιο, Μεταστάση. Και αυτή η γενιά είναι η δική μας.

-Στο καλό, Κουμπάρισσα μου.

Γεωργία Κορζή- Ξενογιαννή

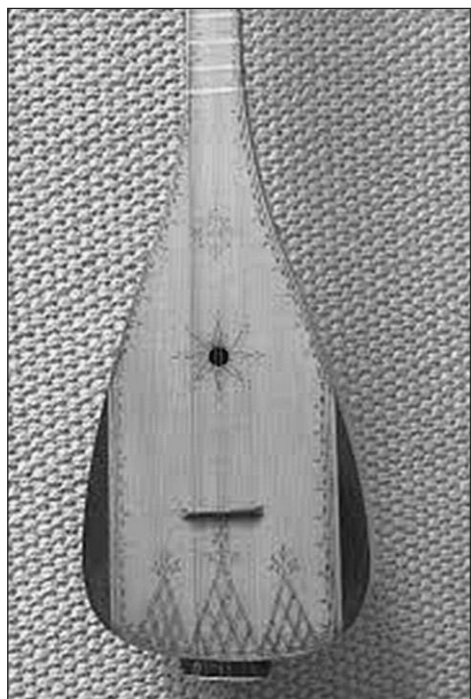

Αναμένοντας το εμβόλιο για τον covid-19 δεν το βάζουμε κάτω. Μαζεύουμε το δικό μας χρυσό.

Φωτο: Β. Γεωργιάδης, Ι. Αρφάνης

Στην Καστανιά παλιά ήτο ένας, το επάγγελμα τσουκαλάς, κατά τα μέρη του βράχου και έφτιαχνε πύλινα τσουκάλια, ταβάδες, πιάτα, κανάτια, λιβανολόγους κ.λπ. Τα πουλούσε εδώ και στα γύρω χωριά κι έτσι κέρδιζε τη ζωή του. Αυτός ο τσουκαλάς πολλές φορές το γλένταγε παίζοντας έναν ταμπουρά, παλιό μουσικό όργανο που

είχε και τραγούδαγαν μαζί με τη γυναίκα του. Συζητούσαν αυτό στο χωριό και κάποιοι Δημογέροντας πήγε να δει. Βρήκε τον τσουκαλά και τον ρώτησε διάφορα κι ακόμη αν είναι ευχαριστημένος από τη δουλειά του. «Είμαι» του λέει ο τσουκαλάς, «καλά περνάω και τοκίζω και πληρώνω παλιό μου χρέος». Παραξενεύτηκε ο Δημογέροντας και του λέει ο τσουκαλάς:

–Έλα να δεις.
Ανέβηκαν στο σπίτι κι εκεί:
–Λίγο πριν φάγαμε. Εδώ (και του έδειξε σ' ένα δωμάτιο να κοιμούνται πέντε παιδιά) τοκίζω τα λεφτά μου. Και στο άλλο δωμάτιο κοιμούνται οι γονείς μου. Εδώ, του λέει, πληρώνω παλιό μου χρέος.
–Εύγε, του λέει ο Δημογέροντας!
Άλλη η δομή της οικογένειας τότε, άλλη τώρα. Θέλεις από ανάγκη και άλλες ποιήσεις αιτίες, γίναμε σκορποχώρι.

Γιάννης Ρεξίνης
(Μου το διηγείτο η γιαγιά μου).

Κάποιος καθηγητής του Σχολαρχείου στο Καστόρι (κατά τα έτη 1920-1923), παρέδιδε στους μαθητές το μάθημα και στο τέλος τους ρωτούσε:
–Εννοήθημεν σαφώς;

–Σαφέστατα, σαφέστατα, απαντούσαν οι μαθητές και ο καθηγητής:
–Αφού, εννοήθημεν, ας αρχίσουμε. Ποιος θα μας πει το μάθημα;
Οι μαθητές, ως συνήθως, όρθιοι στα θρανία, τεντώνοντας τα χέρια και τα δάχτυλα, φώναζαν:
–Εγώ, κύριε, εγώ, κύριε.

Τότε ο καθηγητής δείχνοντας ένα μαθητή, έλεγε:
–Εγέρθητι, ευγενέστατε μουλάρα και λάλυσον περί τίνος ομιλούμεν σήμερον; Σπκωνόταν, τότε, ο μαθητής και έλεγε ακατανόητα. Και ο καθηγητής στενοχωρημένος έλεγε:
–Δυστυχία σου, Ελλάς, με τα τέκνα που γεννάς.
Γιάννης Ρεξίνης

Δυο μαθητές, ερχόμενοι από την Αλευρού στο Καστόρι, βρήκαν ένα κοτούφι πιασμένο σε αγκίστρι, που έριχναν οι αγκιστρολόγοι και έπαιναν τσίχλες, κοτσύφια κ.λπ. Πήραν το κοτούφι και το έφεραν ζωντανό στην τάξη. Στο θρανίο γινόταν φασαρία. Πλησίασε ο καθηγητής να δει τι συμβαίνει. Ετοιμόλογα, τα παιδιά, για να μη τα τιμωρήσει:
–Για σας το φέραμε, κύριε καθηγητά. και ο καθηγητής;
–Φέρτε το, εδώ, για να μη κάνει θόρυβο. Το ήθελε μεζέ για τα παιδιάκια του, ο καπνέμενος!
Γιάννης Ρεξίνης

–Πόσοι είσαστε οι Έλληνες;
–Λίγοι και αμέτρητοι.
Ο διάλογος αυτός έγινε το 1967 στο αε-

ροδρόμιο της Κωνσταντινούπολης κατά την άφιξη του Πάπα Παύλου του ΣΤ. Οι αξιωματούχοι του Βατικανού, που συνόδευσαν τον προκαθήμενο της Λατινικής Εκκλησίας, εξεπλάγησαν από το πλήθος γιατί υπέθεταν ότι με τις ομαδικές απελάσεις των Ελλήνων από την Πόλη δεν είχαν μείνει εκεί παρά ελάχιστοι. Αυτές ήσαν οι πληροφορίες. Τα έχασαν, λοιπόν, με το πλήθος των πιστών που είχε κατακλύσει το αεροδρόμιο και τους γύρω χώρους και ρώτησαν τον τότε Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηνναγόρα.
–Πόσοι είσαστε οι Έλληνες;
–Είμαστε λίγοι και αμέτρητοι, απάντησε ο αείμνηστος Ιεράρχης.

Ο καλικάντζαρος και ο ζευγολάτης
Ο ζευγολάτης εκείνη την ημέρα μαγειρεύε κοιρινό. Κάποια στιγμή μπήκε στην καλύβα του ένας άνθρωπος και ζήτησε να δώσει και σ' αυτόν να φάει κρέας. Ο ζευγολάτης δεν ήθελε να του δώσει, αλλά ο άλλος επέμενε πολύ, μέχρι που τον έκανε να θυμώσει και να τον πετάξει έξω από το καλύβι του με βρισιές. Τότε ο άνθρωπος του φανερώθηκε πως είναι ένας καλικάντζαρος.

Ο ζευγολάτης κατάλαβε την επιμονή του για το φαΐ, επειδή ήξερε ότι οι καλικάντζαροι αγαπάνε πολύ το κοιρινό κρέας. Αλλά πάλι δεν είχε σκοπό να του δώσει. Ο καλικάντζαρος θύμωσε κι όρμησε επάνω του. Χωρίς να τα χάσει αυτός, άρπαξε ένα σιδερένιο σουβλί και καθώς ήταν και χειροδύναμος, τον έκανε μαύρο στο ξύλο. Την ώρα που τον έδερνε, τον ρώτησε ο καλικάντζαρος:
– Βρε, πώς σε λένε;
Ο ζευγολάτης κατάλαβε γιατί τον ρωτούσε και αντί για το πραγματικό του όνομα, του είπε «Απατός». Φεύγοντας από το καλύβι ο καλικάντζαρος πήγε και βρήκε τους συντρόφους του. Τους είπε πως ο «Απατός» τον έκανε έτσι και να πάνε όλοι μαζί να τον τιμωρήσουν. Μα οι συντρόφοι του δεν τον πίστεψαν. Γελούσαν και του έλεγαν:
–Απατός και μοναχός σου έπαθες, τι θέλεις από μας;
Έτσι γλίτωσε ο ζευγολάτης.

Ιστορίες με καλικάντζαρους,
<https://sxoliastesxwriissynora.wordpress.com/>

Φωτο Β. Γεωργιάδης

Το μάζεμα της ελιάς (27/11/1983)

Η τσίτσα πρώτη μας δουλειά με τσίπουρο γεμάτη πρωτοράκι και στο πινάκλι μας κοιρινό με λιπαρό κομμάτι. Τα σπύρτα δεν ξεχνάγαμε ν' ανάψουμε φωτιά, τα χέρια να ζεστανούμε, να φύγει η παγωνιά.

Μεγάλη σκάλα ξύλινη και κάνα δυο μαγκούρες, πολύχρωμα εδέναμε στη μέση μας σακούλια.

Το μάζεμα γινότανε με χέρια απ' τα κλαριά. Τα χτένια δεν τα ξέραμε, μα ούτε τα πανιά.

Τι φοβερό που ήτανε αυτό το χαμολόγι, σπυρί-σπυρί τις μάζευες στο παγωμένο κόρτο και ένιωθες στα νύχια σου το φοβερό τον πόνο.

Έτσι παλιά μαζεύαμε, θυμάμαι, τις ελιές κι όμως δεν ελείπανε τα γέλια κι οι χαρές.

Ευλογημένο δέντρο (9/1/1984)

Ελιά μου γκριζοπράσινη, ευλογημένο δέντρο, που είν' ο καρπός σου τ' ακριβό προσφάγι του ξωμάχου. Ο σμαραγδένιος σου χυμός χαρά είναι ανειπωτή για του φτωχού το πιάτο, το φως για το λυχνάρι του, το φως για το καντίλι, το φως για το μικρό, το ταπεινό ξωκλήσι.

Ακόμα και τ' αγρίδι σου, το λυγερό βλαστάρι, δεν ήτανε τ' ατίμητο του ήρωα στεφάνι;

Γιάννη Κορζή, Ποιήματα

ΠΕΝΗΝΤΑ ΤΕΥΧΗ «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Με ιδιαίτερη υπερφάνεια και συγκίνηση παρουσιάζουμε το 50ο πανηγυρικό τεύχος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» των δεκατριών χρόνων ζωής του Συλλόγου μας. Δεκατρία χρόνια κοινωνικής προσφοράς και πολιτισμικής δημιουργίας, με όραμα και πίστη για τη διάδοση του

Αρφάνης και Θάνος Τζωρτζάκης βρήκαν στην Πρόεδρο Ευγενία Λαμπή και στους υπόλοιπους από εμάς τη γόνιμη φιλοδοξία να κάνουμε κάτι διαφορετικό εκτός από γιορτές και πανηγύρια. Εξάλλου, όλων το όραμα και η ανάγκη να φιάξουμε αυτόν τον Σύλλογο ήταν να συνεισφέ-

την κατεύθυνση των στόχων του Συλλόγου μας.

Όμως από περιοδικά και εκδόσεις δε γνωρίζαμε και εδώ οι δύο προτεινάντες είχαν την απάντηση. Ο Δημήτρης Πελεκάνος δραστηριοποιόταν επί χρόνια στην Αθήνα με το στήσιμο και την έκδοση περιοδικών

δεκαέξι σελίδων και ήταν όχι μόνο όπως έπρεπε για περιοδικό, αλλά και με εντυπωσιακή και ποικίλη ύλη.

Η υποδοχή από τα μέλη, τους φίλους του Πολυδεύκη και όλων τον κόσμο ήταν απρόσμενη, δίνοντάς μας κουράγιο να συνεχίσουμε και την πίστη ότι κάτι

και άλλοι φίλοι μας-να μην αδικήσουμε κανέναν-).Ένα κομμάτι της δουλειάς, που απαιτεί η έκδοση του περιοδικού μας, είναι όχι και τόσο δημιουργικό: η επιμέλεια των κειμένων, οι διορθώσεις και, μετά την έκδοση του κάθε τεύχους, η αποστολή των αντιτύπων

περιοδικό αγαπήθηκε και στηρίχτηκε από τους φίλους, τα μέλη και τους χορηγούς μας, οι οποίοι κατέχουν ξεχωριστή θέση στην καρδιά μας. Με την τεράστια συμβολή τους καταφέραμε να κυκλοφορεί μέχρι σήμερα ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ ξεπερνώντας το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης και τώρα της πανδημίας του Covid-19. Έτσι υλοποιούμε τους στόχους μας. Οι χορηγοί μας πολλοί, τους αναφέρουμε σε κάθε τεύχος και

φίας και του λαϊκού μας πολιτισμού, χωρίς να παραγνωρίζονται και άλλα ζητήματα. Το περιοδικό κατάφερε να αναδείξει πολλά θέματα, οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά, κάνοντας και ιδιαίτερες συνεντεύξεις με τον Γιώργη Λαγανά, ενδεικτικά αναφέρουμε τη συνέντευξη του διάσημου συγγραφέα, πατριώτη μας δεύτερης γενιάς George Pelecanos. Σημαντική δράση θεωρούμε και τα αφιερώματα σε όλα τα χωριά των Βορείων Δόμων στο διάστημα 2010 - 2011

Η αγάπη για τον υπέροχο τόπο μας μάς κρατάει ενωμένους όλους μαζί μέλη, φίλους, αναγνώστες παρά τις δυσκολίες. Γιατί όπως γράφει ο Νίκος Καζαντζάκης, στην «Αναφορά στον Γκρέκο», με το απόσπασμα αυτό ξεκινήσαμε την προσπάθειά μας.

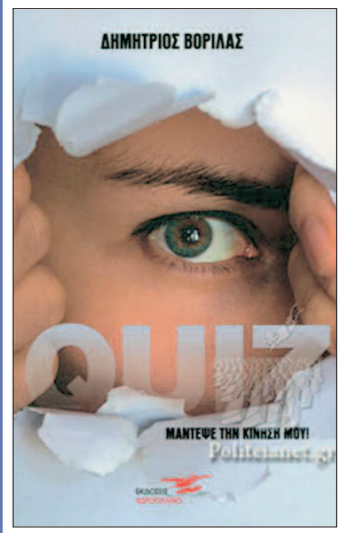
«Μερικά τοπία της Ελλάδας είναι δισυστάτα και δισυστάτα και η συγκίνηση που αναβλύζουν. Η τραχύτητα κι η τρυφεράδα στέκονται η μια πλάι στην άλλη, συμπληρώνει η μια την άλλη και σμίγουν σαν άντρας με γυναίκα. Τέτοια διπλή πηγή τρυφεράδας και τραχύτητας η Σπάρτη. Μπροστά σου ακατάδεκτος, σκληρός νομοθέτης, γεμάτος γκρεμούς, ο Ταύγετος και κάτω, καρπερή, μαυλιστική, η πεδιάδα είναι ξαπλωμένη στα πόδια του, σαν ερωτευμένη γυναίκα. Από τη μια μεριά ο Ταύγετος, το όρος Σινά της Ελλάδας, όπου η ανήλεος θεός του Γένους υπαγορεύει τις σκληρότατες εντολές: η ζωή 'ναι πόλεμος, η γης είναι στρατόπεδο, η νίκη είναι το μόνο σου χρέος. Μην κοιμάσαι, μη στολιζέσαι, μη γελάς, μη μιλάς, ένας είναι ο σκοπός σου, ο πόλεμος, πολέμα! Κι από την άλλη μεριά, στα πόδια του Ταύγετου, η Ελένη. Την ώρα που ξαγριεύεις και καταφρονάς τη γλύκα της γης, άξαφνα η αναπνοή της Ελένης ζαλίζει, σαν ανθισμένη λεμονιά το νου σου».

Β.Κ., Ε.Α.

Βιβλιοπαρουσίαση

QUIZ
ΜΑΝΤΕΨΕ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΜΟΥ
Βορίλας Δημήτριος,
Εκδόσεις Υδροπλάνο

Ο Δημήτριος Βορίλας έλκει την καταγωγή του από το Παρδάλι, γιος του Παναγιώτη Βορίλα και εγγονός του Δημήτρη Βορίλα και της Βασιλικής Αλεξάκου και γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε φυσικός και μας εντυπωσιάζει με το πρώτο βιβλίο του, στο οποίο μας καλεί να προβληματιστούμε για το ότι νέες τεχνολογίες έχουν κα-

ταλάβει τη ζωή μας. Ο ήρωας του βιβλίου, ένα παιδί που μεγάλωσε σε ορφανοτροφείο, μετά από πολλές δυσκολίες και αγώνα πιάνει την καλή, ιδιοκτήτη της «Tech Company», μιας εταιρείας τεχνολογίας, ο οποίος θα του προτείνει μια καινούργια συνεργασία, η οποία θα αλλάξει δραματικά τη ζωή του με τρόπο που ποτέ δεν θα μπορούσε να φανταστεί. Και τότε αρχίζει ένα παιχνίδι για γερά νεύρα. Αξίζει να το διαβάσετε.

Ε.Α.

λαϊκού μας πολιτισμού. Μετά την αναγνώριση του Συλλόγου μας από το Πρωτοδικείο, τον Αρπίλιο του 2008, ένας φιλόδοξος και εκ πρώτης όψεως μη επιτεύξιμος στόχος άρχισε να συζητείται. Η έκδοση ενός πολιτισμικού περιοδικού. Οι υποστηρικτές της πρότασης Γιάννης

ρουμε στη βελτίωση και την ανάπτυξη του τόπου μας, όχι μόνο πολιτιστικά αλλά και προτείνοντας ιδέες και δράσεις, που θα αφορούσαν περιβαλλοντικά, κοινωνικά αλλά και οικονομικά ζητήματα. Έτσι η ιδέα για τη δημιουργία ενός περιοδικού φαινόταν ελκυστική και προς

και είχε τη διάθεση να βοηθήσει σ' αυτό το νέο εγχείρημα. Έτσι στο ΔΣ του Πολυδεύκη ανακοινωθήκαμε και το καλοκαίρι του 2008 το πρώτο τεύχος, με το εμβληματικό εξώφυλλο από τη μάχη των πατριωτών μας εθελοντών με τη φωτιά που έκαψε τον Ταύγετο, ήταν έτοιμο,

συνεισφέραμε κι εμείς. Ακολούθησε και το δεύτερο τεύχος, το οποίο άρχισε να αποκτήσει τυποποίηση και με την πολλά υποσχόμενη συνεισφορά του Γιώργου Λαγανά του «Καστανιώτη» μας. Οι φωτογραφίες του Βασίλη Λαγανά υπέροχες. (Πολλές φορές μάς έστειλαν φωτογραφίες

στοιχείων από αυτούς σταθεροί υποστηρικτές του περιοδικού.

Μέσα στα χρόνια η ύλη του περιοδικού εμπλουτίζεται. Τα δημοσιευμένα κείμενα αφορούν σε θέματα της παράδοσης, της λαογρα-

Επειδή πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Μαρία Κονδύλη και ο Άγγελος Τσαμπούρης απέκτησαν στις 30 Ιουλίου 2020 ένα κοριτσάκι.

• Η Έλενα και ο Αλέξανδρος Αναστασόπουλος (εγγονός Αφρούλας Λαγανά - Βισβή) απέκτησαν στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 ένα αγοράκι.

• Η Κωνσταντίνα Τσουκαλά το γένος Τιγκλιανίδου και ο Αντώνης Παπαδάτος που ζουν στη Ζάκυνθο, απέκτησαν στις 08 Οκτωβρίου 2020 το πρώτο τους παιδί ένα αγοράκι.

• Η Αννέζα Χόντου του Γεωργίου και της Χρυσάνθης Ρουμेलιώτη και ο Κίμωνας Καλογερόπουλος απέκτησαν στις 26 Οκτωβρίου 2020 το πρώτο τους παιδί ένα αγοράκι.

• Η Άννα-Βασιλική και ο Νικόλαος Βλάχος του Δημητρίου απέκτησαν στις 10 Δεκεμβρίου 2020 το πρώτο τους παιδί ένα αγοράκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Η Νικολέτα Παπαδοπούλου και ο Γιώργος Παπαδόπουλος του Ιωάννου βάπτισαν το δεύτερο αγοράκι τους στις 20 Ιουλίου 2020 στον Ι.Ν. του Προφήτη Ηλία στην Σπάρτη και του έδωσαν το όνομα Ηλίας.

• Η Μαρία και ο Ηλίας Κουτρομπής του Γεωργίου βάπτισαν στις 12 Δεκεμβρίου 2020 το κοριτσάκι τους στον Ι.Ν. του Αγίου Γεωργίου στο NORWALK του Κονέκτικατ της Αμερικής.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και στα νεοφώτιστα να ευτυχίσουν στη ζωή τους.

ΓΑΜΟΙ

• Η Ανδρονίκη Κακούνη του Ιωάννη και της Αγγελικής και ο Νίκος Αρφάνης του Ιωάννη και της Μαρίας παντρεύτηκαν στις 14 Νοεμβρίου 2020 στο Δημαρχείο Δάφνης Υμηπτού.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΠΕΝΘΗ

• Ο ιερέας Παναγιώτης Ρεξίνης του Γεωργίου πέθανε στην Αμερική στις 20 Σεπτεμβρίου 2020 σε ηλικία 99 ετών.

• Η Αμαλία Παναγιωτοπούλου του Ιωάννη πέθανε στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 2020 και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 75 ετών.

• Ο Χρήστος Μανιάτης του Γεωργίου πέθανε στην Αυστραλία στις 29 Σεπτεμβρίου 2020 σε ηλικία 83 ετών.

• Η Χριστίνα Αδριανού του Αθανασίου πέθανε στο Καστόρειο στις 29 Σεπτεμβρίου 2020 σε ηλικία 91 ετών.

• Ο Κωνσταντίνος Μαραπάς του Γεωργίου πέθανε στην Πτολεμαίδα στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 σε ηλικία 83 ετών.

• Ο Νικήτας Τζωρτζάκης του Λεωνίδα πέθανε στη Σπάρτη στις 18 Οκτωβρίου 2020 σε ηλικία 75 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

• Η Αγγελική Ρούμπου του Αθανασίου πέθανε στην Αθήνα στις 19 Οκτωβρίου 2020 σε ηλικία 55 ετών.

• Η Πρεσβυτέρα Δέσποινα Βουγάση του Δημητρίου πέθανε στη Σπάρτη στις 22 Οκτωβρίου και κηδεύτηκε στα Σερβείκια σε ηλικία 86 ετών.

• Ο Δημήτριος Σμυρνιός του Θεόδωρου πέθανε στις 18 Νοεμβρίου 2020 στο Καστόρειο σε ηλικία 87 ετών.

• Ο Διονύσιος Αθανασόπουλος του Δημητρίου πέθανε στις 20 Νοεμβρίου 2020 στην Αλερούσι σε ηλικία 67 ετών.

• Ο Χαράλαμπος Γεωργαντάς του Παναγιώτη, σύζυγος της Παναγιώτας Αποστολάκου πέθανε στις 11 Νοεμβρίου 2020 στον Κλαδά Σπάρτης σε ηλικία 90 ετών.

• Ο Γεώργιος Παντόπουλος του Ιωάννη πέθανε στις 20 Νοεμβρίου 2020 στην Αθήνα σε ηλικία 71 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

• Η Γιωργία Αγγελόπουλου του Ιωάννου πέθανε στις 15 Δεκεμβρίου 2020 στο Νοσοκομείο Σπάρτης σε ηλικία 87 ετών.

• Η Χρυσούλα Αλαφόγιαννη του Δημητρίου πέθανε στις 18 Δεκεμβρίου 2020 στη Σπάρτη και κηδεύτηκε στα Σερβείκια σε ηλικία 88 ετών

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

«Το Χαμόγελο του Παιδιού» στο Καστόρειο

Στις 3 Νοεμβρίου 2020 πραγματοποιήθηκε, μετά από τη σύμφωνη γνώμη των γονέων και κηδεμόνων, προληπτικός διαγνωστικός ιατρικός έλεγχος στα παιδιά του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου.

Η Δράση πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της Προληπτικής Ιατρικής/Οδοντιατρικής «ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ» του Οργανισμού «Το Χαμόγελο Του Παιδιού» σε συνεργασία με τον Δήμο Σπάρτης, τον Ιατρικό Σύλλογο και την 1η Τοπική Μονάδα Υγείας (ΤΟΜΥ) Σπάρτης, με στόχο να ανταποκριθεί σε βασικές ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων, όπως η προαγωγή και η διασφάλιση της υγείας των ενηλίκων και των παιδιών μέσω προληπτικών εξετάσεων.

E.B.

Για να μην ξεχνάμε

Καστανιά επισκοπείωση 1940

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΑΓΝΩΣΤΟΣ	50 €
ΠΑΝΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	59 €
ΚΑΚΟΥΝΗΣ ΓΕΩΡΓ	50 €
ΜΠΛΑΘΡΑΣ ΓΕΩΡ	100 €
ΣΚΑΦΙΔΑΣ ΧΡ	30 €
ΚΟΡΖΗΣ ΗΛΙΑΣ	15 €
ΚΟΡΖΗ ΓΕΩΡΓ	15 €
ΛΕΟΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ	30 €
ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	15 €
ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ	20 €
ΤΑΜΠΑΚΗ ΑΝΝΑ	15 €
ΜΟΥΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20 €
ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20 €
ΧΑΡΜΑΝΤΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	20 €
ΚΑΡΕΝ ΣΧΙΟΤΙ	700 €
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	200 €
ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ ΒΟΥΛΑ	30 €

Πωλείται

στο Καστόρι οικοπέδο 400 τμ. πλησίον της αγοράς με ημιτελές κτίσμα 86 τμ. Τιμή ευκαιρίας. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 6938257512.

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

K
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ home
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δώρων • Έπιπλα εξοχής

Δαμασπίπου 35 - Άνω Ιλίσια
Τηλ./Fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καραγιαννης home, www.karagiannishome.gr

Λαμπής Κων/νος
Ζυγάντηπος
καφενείο • ψητοπωλείο

Καστόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ
ΠΥΡΡΟΣ
ΠΕΝΕΣ

Καστόρι Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 27310 57034 697 6734593

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218

SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ

Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
οδοντοδουλειά
Σπάρτης

Εργαστήριο Μονασίων 17 τηλ.27310 29254

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

1. Πλατεία Δούκα	τηλ.27310 27180
2. Καστόρι	τηλ.27310 57758
3. Γεράκι	τηλ.27310 71705
4. Μολόσι	τηλ.27320 22306
5. Ασιπός	τηλ.27320 83040

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ

☎ 27310 57221

+ **ΘΕΣ** **i** **ΤΕΧΝΙΚΟ**
ΓΡΑΦΕΙΟ

μελέτη • σχεδίαση • δομή

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. Π.Σε - Π.Βα - Τ.Ο.Μ.Υ.κ
Κιν. 694 887 0554

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Κιν. 694 748 5651

ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΛΑΚΗ Msc in Advanced Architectural
Αρχιτεκτονική Μηχανικός Design
Κιν. 693 723 9416

- ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
- ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
- ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΠΛΗΡΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 228, ΣΠΑΡΤΗ, Τ.Κ. 23100
Τηλ. 27310 83747, 83742
www.synthesi-design.com

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΪΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» Δράσεις δ' τριμήνου 2020

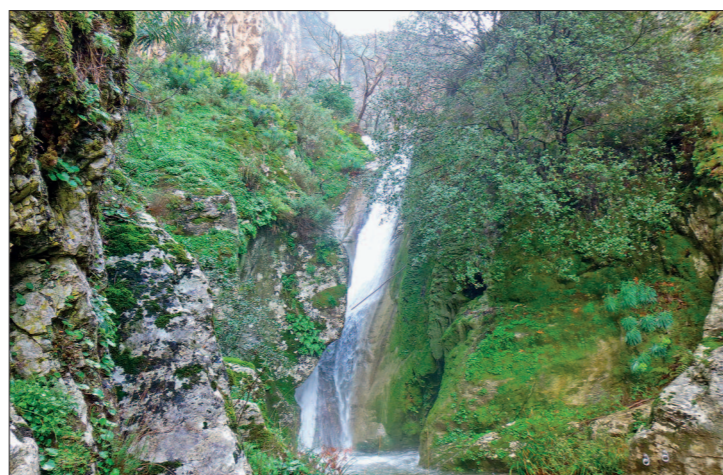
Με τη μάστιγα του κορωνοϊού σε νέα έξαρση και νέο λοκντάουν οι δράσεις και οι εκδηλώσεις ήταν κάτω του αναμενόμενου.

- Στις 23 Οκτωβρίου φιλοξενήσαμε και φροντίσαμε στα γυρισμάτά τους παράγοντες της εκπομπής της ΕΡΤ1 "Η ζωή αλλιώς" τόσο στην ξενάγηση, όσο και στην παρασκευή των παραδοσιακών μας εδεσμάτων, φασολάδας και χοιρινοκαγιανά. Ευχαριστούμε θερμά τον εφημέριο της Ενορίας μας, Πατέρα Νεκτάριο, για την άμεση ανταπόκρισή του για συμμετοχή της χορωδίας στην εκπομπή και τον καθηγητή της μουσική κ. Νίκο Ταπραντζή, αλλά και όλους τους φίλους και μέλη μας που συμ-

μετείχαν και βοήθησαν. Επίσης ο σύλλογος εκφράζει τις πιο θερμές ευχαριστίες του στον φίλο και δεξιότηχνη του κλαρίνου Παναγιώτη Ζερβούλια, από την Τάραψα, για την ευγενική και πρόθυμη συμμετοχή του στη μουσική κάλυψη των γυρισμάτων.

- Στις 31 Οκτωβρίου το βράδυ, κατά τη διάρκεια του "Αγώνα των Αθανάτων", μέλη του Συλλόγου προσέφεραν ψημένα κάστανα και τσίπουρο στους συνοδούς των αθλητών.

- Με την ευχή Του Χρόνου καλύτερα με τη Γιορτή Μπουκουβάλας, αλλά και με Καστόρειο Ορεινό Ημιμαραθώνιο.

- Χρόνια Πολλά, Καλά Χριστούγεννα και με Υγεία ο Καινούργιος Χρόνος.

Ο Σύλλογος παρακαλεί και προσκαλεί τους φίλους εθελοντές για τη συνδρομή τους. Όσοι το

επιθυμούν, παρακαλούμε, να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλέφωνο: 6974098419.

Για τον Σύλλογο Φίλων Ταϊγέτου "Η ΛΟΥΣΙΝΑ"
Κων. Χ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

Λάμιο το Γαργανικό

Φυτό πολυετές, πολύκλαδο, συχνά και με θαμνώδη μορφή. Φύλλα καρδιοειδή, οδοντωτά και άνθη λευκά, με ρόδινες γραμμώσεις και στίγματα. Συναντάται σε ορεινές και αλπικές περιοχές.

Β. Λαγανάς